

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

LEPPOISAA MAASEUTUMATKAILUA

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun ala
Matkailun koulutusohjelma
Tapahtuma- ja kokousmatkailu
Opinnäytetyö
Syksy 2011
Merja Sivula

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailun ala

SIVULA, MERJA:

Leppoisaa maaseutumatkailua

Tapahtuma- ja kokousmatkailun opinnäytetyö, 45 sivua, 7 liitesivua

Syksy 2011

TIIVISTELMÄ

Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tarkoituksena on pyrkiä selvittämään, haetaanko maaseutulomalta leppoisaa oleskelua ja mitä leppoistaminen voisi olla konkreettisina aktiviteetteina. Maaseutumatkailupalveluita tarjoavat maatilat tarvitsevat sellaisia tuotteita ja aktiviteetteja, joilla ne voivat ansaita lisätuloja majoituksen ja aterioiden tarjoamisen lisäksi. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää alustavasti, voisiko näitä mahdollisesti löytyviä konkreettisia leppoistamisaktiviteetteja jatkojalostaa käytäntöön.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi professori Raija Komppula Joensuun yliopiston Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitokselta. Kysely suoritettiin kvantitatiivisella, eli määrällisellä tutkimusmenetelmällä kesällä 2009. Kohdealueeni oli Kanta-Häme, josta mukana oli neljä maaseutumatkailuyritystä. Toimitettuani kyselylomakkeet maaseutumatkailuyrityksiin, keräsin ne ja toimitin kerätyn aineiston professori Komppulalle. Tämän jälkeen pystyin hyödyntämään keräämäni aineistoa omassa opinnäytetyössäni.

Tämän opinnäytetyön tulos viittaa siihen, että on kysyntää leppoisalle, rentouttavalle maaseutumatkailulle. Matkailijat haluavat hidastaa tahtia, rentoutua, olla yhdessä perheen kanssa ja paeta hektistä arkielämää. He nauttivat kauniista maisemista, etenkin järvistä ja joista, metsistä ja luonnosta. He haluavat käydä lyhyillä kävelyretkillä ja kokea aitoa maalaismaisemaa. Leppoisuutta etsiville matkailijoille pitäisi kehittää sellaisia leppoisia aktiviteetteja, joihin sisältyy näitä tekijöitä. Tämä on mielenkiintoinen aihe ja sitä pitäisi tutkia enemmän.

Avainsanat: maaseutumatkailu, leppoistaminen, hidas matkailu

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Tourism and Hospitality

SIVULA, MERJA:

Slow-Paced Rural Tourism

Bachelor's Thesis in Meetings and Events Tourism, 45 pages, 7 appendices

Autumn 2011

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to attempt to discover what customers want from rural tourism destinations and what aspects of a slow-paced rural experience could be produced into concrete activities. Farms that offer rural tourism services are in need of such products and activities where they can earn some extra money from providing accommodation and meals. The purpose is to determine whether any of these slow-paced, relaxing life activities are worth further development.

The survey was done by the quantitative research method in the summer of 2009 for Professor Raija Komppula from The Centre for Tourism Studies of University of Joensuu. Four rural tourism destinations located in the area of Kanta-Häme were involved in the research. After delivering the questionnaires to the rural tourism destinations I collected them and delivered the collected data to Professor Komppula. After that I could use the data I collected for my own thesis.

The result of this thesis indicates that there is a demand for slow-paced, relaxing rural tourism. Travelers want to slow down, relax, be together with the family and escape from the hectic everyday life. They enjoy beautiful scenery, especially lakes and rivers, forests and nature. They want to have a short walk and experience an original rural landscape. Slow-paced activities that include these aspects should be developed further to meet the demands of the slow-paced travelers. This is an interesting issue and it is worth developing further.

Key words: rural tourism, slow-paced life, slow-paced travel

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Opinnäytetyön tausta ja toteutus	2
1.2	Opinnäytetyön tavoitteet, rajaus ja rakenne	3
2	MAASEUTUMATKAILU JA LEPPOISTAMINEN	5
2.1	Maaseutumatkailu	5
2.2	Maaseutumatkailun vetovoimaisuus	8
2.3	Leppoistaminen	10
2.4	Vastapainona kiireiselle elämälle	12
2.5	Maaseutumatkailuyritysten leppoiset tarinat	14
3	MAASEUTUMATKAILIJOIDEN ARVOTUTKIMUS	16
3.1	Toimeksiantajan esittely	16
3.2	Tutkimuksen kyselylomake	16
3.3	Tutkimuksen toteutus	18
3.4	Kanta-Hämeen alueen kohdeyritysten esittely	19
3.4.1	Iloranta	19
3.4.2	Köykän lomamökit	20
3.4.3	Leila Land	21
3.4.4	Maulan maatila	21
4	ARVOTUTKIMUKSEN TULOKSET SOVELLETTUINA	22
4.1	Aineiston käsittelytapa	22
4.2	Haetaanko maaseudulta leppoisaa oleskelua	25
4.3	Leppoistaminen aktiviteetteina	26
4.4	Leppoiset tarinat maaseutumatkailussa	28
4.5	Jatkotutkimusten aiheita	29
5	TYÖN JA TEKIJÄN ITSEARVIOINTI	30
5.1	Tulosten luotettavuus ja pätevyys	30
5.2	Oma arviointi	31
5.3	Ammatillinen kasvu	33
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	36
	LÄHTEET	38
	LIITTEET	46

1 JOHDANTO

Monien elämä on kiireistä ja stressaavaa sekä töissä että lomalla. Vapaa-aikanakin vietetään ”kolibriaikaa”, eli pyrähdellään kolibrin tavoin mättäältä toiselle pika-elämysten ja viihteen perässä, eikä osata hidastaa tahtia. (Lampikoski 2009, 21.) Tehokkuuden tavoittelu ja ”aika on rahaa” -tyyppinen ajattelu vie helposti koko käden mennessään, vaikka yrittääkin tarjota vain pikkusormea. Hektisessä arjessa juostaan näennäisten rentouttajien perässä, eletään pikaelämää, jossa kaikki muuttuu helposti ja nopeasti hyvänmakuiseksi minuutin mikrouunikäsittelyllä (Lilja 2011, 208).

Kiirehtiminen ja nopea elämä eivät kuitenkaan ole ihan uusi ilmiö, sillä esimerkiksi Honorén (2010, 37) mukaan 1800-luvulla elänyt havainnoija on sanonut että ”tavallinen New Yorkin asukas kävelee niin kuin hänellä olisi hyvä ateria nenänsä edessä ja ulosottomies kannoillaan”.

Vapaa-aikana pitää ehtiä kokemaan mahdollisimman paljon, jotta varmasti saa rahalleen vastinetta. Työlleen omistautuneimmat eivät malta pysyä erossa työasioista lomankaan aikana, joten lomalta palatessaan he eivät ole tarpeeksi levänneitä (Soprano 2011). Täytyy kuitenkin huomioida se, että jonkinasteinen lomaltapaluuväsymys on toki normaalia, eikä se vielä välttämättä tarkoita sitä että loma ei olisi ollut tarpeeksi virkistävä (Työterveyslaitos 2009).

Lampikosken (2009, 21) tarkoittamaa hektistä mättäältä toiselle kiirehtimistä ei jaksa kovin pitkään vapaa-ajallaankaan, etenkin jos töissäkin juoksee jatkuvasti stressaavassa oravanpyörässä tehokkuudentavoittelun perässä. Erään mielenkiintoisen teorian mukaan maaseutumatkailu saattaa olla eräänlaista pakenemista tällaisesta kiireisestä urbaanista arjesta, sillä teorian mukaan ihminen kaipaa rauhaa ja lepoa, tahdin hidastamista, edes lomallaan ja sitä rauhallisuutta etsitään usein maaseudulta (George, Mair & Reid 2009, 7).

1.1 Opinnäytetyön tausta ja toteutus

Maaseudun pitkäjänteinen kehittäminen ja elinvoimaisuus ovat tärkeitä sekä Suomelle että myös suomalaisille itselleen. Eräs suomalaisen maaseudun elinvoimaisuuden osa-alueista on maaseutumatkailu. Tämä saattaisi olla tulevaisuudessa kasvava elinkeino perinteisen maanviljelyn ja karjanhoidon kannattavuuden vähentyessä. Tämän takia tässä työssä käsittelemäni rento ja leppoisa maaseutumatkailu voisi olla tärkeä ja varteenotettava keino maaseudun elinvoimaisena pitämisessä. (MTT 2011a.) Monimuotoinen luonto on yksi Suomen matkailullisista vahvuuksista ja matkailu on suuren kasvupotentiaalin omaava palveluala (KTM 2006).

Opinnäytetyön aiheen valintaan vaikutti lisäksi oma kiinnostukseni sekä leppoistamiseen että maaseutumatkailuun. Mielestäni elämä nyky-yhteiskunnassa voi olla stressaavaa ja kuluttavaa työ- ja yksityiselämän luomissa haasteissa, joten minua kiinnostaa tutkia rauhallisen ja leppoisan matkailun mahdollisuuksia, etenkin maaseutumatkailussa.

Tahdoin myös olla mukana maaseutumatkailun kehittämisessä ja halusin laajentaa tapahtuma- ja kokousmatkailun alan koulutustani tällekin osa-alueelle, jotta saisin mahdollisimman laajat valmiudet työelämää varten. Mielestäni leppoistaminen on mielenkiintoinen näkökulma matkailualan kehityksessä yleisestikin ja uskon sille olevan kysyntää.

Toteutin tutkimuksellisen opinnäytetyöni käyttämällä kvantitatiivista eli määrällistä tutkimustapaa. Se oli hyvä tapa saada yhteneväistä ja vertailukelpoista tietoa toisistaan erillään olevista maaseutumatkailukohteista, kun kyselylomaketta täyttävät asiakkaatkin olivat lomalla eri aikoihin. Lomakkeen strukturoidut, eli suljetut kysymykset, joissa oli valmiit vastausvaihtoehdot tuottivat helposti analysoitavia vastauksia. Valmiit vastausvaihtoehdot helpottivat myös vastaajia itse tunnistamaan kysyttyjä asioita sen sijaan että vastaajien täytyisi muistaa ne. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1998, 195.)

1.2 Opinnäytetyön tavoitteet, rajausta ja rakenne

Opinnäytetyöni tavoite on pyrkiä selvittämään, haetaanko maaseutulomalta leppoisaa oleskelua ja mitä se voisi olla aktiviteetteina. Leppoisa ja aktiivinen eivät nopeasti ajatellen tunnu kuuluvan yhteen, mutta opinnäytetyössäni haluan selvittää, onko olemassa sellaisia tuotteistettavia aktiviteetteja, joita voisi kuvailla leppoisiksi.

Yrittäjät tarvitsevat selkeitä tuotteita ja aktiviteetteja, joista he voisivat ansaita lisätuloja majoituksen ja aterioiden tarjoamisen lisäksi. Koetin selvittää, onko olemassa joitakin tiettyjä asioita, joita matkailijat haluaisivat maaseutulomallaan tehdä. Tarkastelin myös alustavasti, voisiko näitä mahdollisesti löytyviä seikkoja jatkojalostaa pidemmälle.

Työssäni ei ole tarkoitus kehittää tarkkoja palvelutuotteita tai tuotteistaa yksityiskohtaisia konsepteja maaseutumatkailuyrittäjien käyttöön. En myöskään tutkinut leppoisan loman viettämisen vaikutuksia suomalaisten työssäjaksamiseen tai terveydentilaan. Kohdealueenani on Kanta-Häme ja esittelen tutkimuksessa mukana olleet kohdeyritykset neljännessä luvussa.

Opinnäytetyössäni oli kaksi osiota, joista ensimmäinen oli saamani toimeksianton suorittaminen ja toinen osio oli oma opinnäytetyöni, jonka tein toimeksiannostani saadun aineiston pohjalta omien tutkimuskysymysteni näkökulmasta. Toimeksiantoni tavoitteena oli kerätä omalta osaltani mahdollisimman laaja kyselyaineisto suomalaisissa maaseutumatkailukohteissa lomailevilta, pääasiallisesti kotimaisilta maaseutumatkailijoilta.

Toteutin toimeksiantoni maaseutumatkailuyrittäjien asiakkaille kohdealueellani Kanta-Hämeessä kesällä 2009. Pyrin saamaan kyselyyn mukaan kattavasti kohdeyrityksiä koko alueelta ja hyödynsin saamiani tuloksia oman aiheeni käsittelyssä mielestäni soveltuvien osien.

Kyselyssä kartoitettiin vastaajien arvostuksia ja motiiveja lähteä maaseutumatkalle, ja alkuperäisenä tavoitteena oli saada mukaan 5-10 maaseutumatkailuyritystä, joista piti saada takaisin 180 täytettyä lomaketta. Vastaavaa matkailijoiden arvoja ja heidän kokemiaan elämyksiä tutkivaa aineistoa kerättiin samalla kyselykaavakkeella samaan aikaan myös Itävallassa, Latviassa, Ruotsissa ja Saksassa, mutta opinnäytetyössäni käsittelen vain Kanta-Hämeen alueella matkailevien suomalaisten maaseutumatkailijoiden mielipiteitä. Hanke oli jatkoa aikaisemmalle professori Raija Komppulan johtamalle tutkimukselle.

Käyn läpi leppoistamisen ja maaseutumatkailun käsitteinä. Kerron tutkimuksen rakenteesta sekä toteutuksesta ja tarkastelen saatujen tulosten luotettavuutta. Pohdin myös sitä, minkälaisia aktiviteetteja tulosten perusteella voitaisiin mahdollisesti kehittää, ja tarkastelen myös sitä, miten onnistun vastaamaan asettamiini tutkimuskysymyksiin. Lopuksi pyrin löytämään hyviä jatkotutkimuksen aiheita.

2 MAASEUTUMATKAILU JA LEPPOISTAMINEN

Käsittelen tässä luvussa maaseutumatkailua ja leppoistamista, jotka muodostavat opinnäytetyöni teoreettisen viitekehyksen. Arjen hektisyyden uuvuttamille ihmisille tarjotaan paljon aktiivilomia, jolloin ei välttämättä jää aikaa levätä ja rentoutua. Maaseutumatkailu tarjoaa hyvän vaihtoehdon viettää lomaa rennommin idyllisessä ympäristössä.

Leppoistaminen, kiireetön elämä on ollut viime vuosien nouseva huipputrendi, josta kehitetään suurella kiireellä uusia matkailutuotteita yhä uusia elämyksiä etsiville, stressaantuneille ja kaiken nähneille matkailijoille. Tahdin hidastaminen on nyky-yhteiskunnassa tärkeää, sillä ympäristömme on täynnä vauhtia ja tulvillaan virikkeitä. Oman hyvinvointinsa takia ihmiset haluavatkin nykyään hypätä hetkeksi pois oravanpyörästä (Tapiola 2011).

2.1 Maaseutumatkailu

Maaseutumatkailun määritelmässä kerrotaan, että se pohjautuu maaseudulla jo olemassa oleviin voimavaroihin: luontoon, maisemaan, kulttuuriin ja ihmiseen itseensä. Se perustuu asiakkaan tarpeita vastaamaan luotuun perhe- ja pienyrittäjyyteen, jossa huomioidaan myös paikallinen elämäntapa ja ympäristövastuulliset seikat. (Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä 2011.) Maaseutuna käsitetään yleensä alue, jolle on ominaista alkutuotannon keskimääräistä suurempi osuus elinkeinosta, haja-asutusvaltaisuus ja syrjäisyys suurista keskuksista (Lassila 2004, 99).

On kuitenkin tärkeää huomioida että aivan kaikki maaseudulla tapahtuva matkailu ei ole maaseutumatkailua, eikä se ole selkeä itsenäinen toimiala, vaan sen tarjoamat palvelut voidaan jakaa ravitsemis-, majoitus-, ohjelma- ja oheispalveluihin. Esimerkiksi hevosyrittäjä voi tarjota oheispalveluna kuljetuspalveluita noutaessaan asiakkaita lähiasemalta kieseillä matkakohteeseen. (Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä 2011.)

Koska alle 10 huoneen, mökin tai sähköliitäntäpisteellä varustetun matkailuvuonupaikan liikkeet eivät kuulu majoitustilastoinnin piiriin (Tilastokeskus 2011), on maatilayritysten koko majoitustoiminnan tarkka määrä vain arvioiden varassa ja sen takia täsmällisten tilastojen tekeminen koko alan osalta on mahdotonta.

Suomessa on arvioitu olevan kaiken kaikkiaan tällä hetkellä yhteensä 4 900 jonkinlaisia maaseutumatkailupalveluita tarjoavaa yritystä, kun kaikki pienimuotoisimmatkin palveluntuottajat lasketaan mukaan. Niiden yhteenlaskettu liikevaihto-arvio on noin 510 miljoonaa euroa ja pitkällä aikavälillä maaseutumatkailun kehitysnäkymät vaikuttavat suotuisilta. (MTT 2011b.)

Kun useilla aloilla toimivia maatiloja tarkastellaan liikevaihdoltaan suurimman toimialan mukaan mitattuna, matkailu, majoitus ja virkistystoimintaa tarjoavia maatiloja oli 1440 vuonna 2010 (Tike 2011). Maaseutumatkailuyrittäjille tehdyn kyselyn mukaan yrittäjät uskovat asiakasmäärien kasvuun. Saman kyselyn mukaan sekä yksittäisten asiakkaiden että yritys- ja työmatkailun odotetaan lisääntyvän. (MTK 2011b.)

Maaseutumatkailua on tutkimassa ja kehittämässä useita valtakunnallisen tason toimijoita, esimerkiksi Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä (Hemmi 2005, 203–304). Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT on Suomen johtava maatalous- ja elintarviketutkimusta sekä maatalouden ympäristöntutkimusta tekevä laitos. Se toimii maa- ja metsätalousministeriön alaisuudessa. (MTT 2011c.)

Tilastokeskuksen (2009, 168) tutkimusten mukaan aktiivisten maatilayritysten veronalaiset tulot majoituspalveluiden osalta ovat nousussa. Vuonna 2005 Suomessa oli yhteensä 66 799 maatilayritystä, joista otokseen oli otettu 6228. Niiden veronalaiset tulot olivat 275 miljoonaa euroa majoituspalveluiden osalta. Vuonna 2007 aktiivisten maatilayritysten määrä oli laskenut, se oli vain 64 163, joista otokseen oli otettu 7138. Näiden veronalaiset tulot majoituspalveluiden osalta olivat kuitenkin nousseet, ne olivat 368 miljoonaa euroa. Euromääräisesti kasvua oli ollut 93 miljoonaa euroa näiden tarkasteltujen kahden vuoden aikana. Maati-

layrityskohtaisestikin ajateltuna kasvua on ollut, vaikka otoksessa olevien yritysten määrä olikin suurempi vuonna 2007.

Toki majoitustoiminta on edelleenkin vain pieni osakokonaisuus maatilayritysten toiminnasta. Vuonna 2005 tilastoidun majoitustoiminnan osuus maatilayritysten kokonaistuloista oli niin pieni, että tilastollisesti se oli vain 0 %. Vuonna 2007 majoitustoiminnan osuus maatilayritysten kokonaistuloista oli 1 %. (Tilastokeskus 2009, 168.)

Majoituksen lisäksi maaseutumatkailuyrityksissä tarjotaan matkailijoille monenlaisia harrastusmahdollisuuksia, esimerkiksi ratsastusta, hiihtoa ja patikointia. Joillakin tiloilla on myös kotieläimiä, joista etenkin lapset ovat kiinnostuneita. (MTK 2011a.) Erään näkemyksen mukaan yrittäjän kannalta maaseutumatkailuyrittäjyydessä on kyseessä enemmänkin kokonaisvaltainen elämäntapa, kuin pelkkä palkkatyö (Juva 2011, 53).

Page ja Getz (1997) uskovat maaseutumatkailun luovan uusia työpaikkoja muutotappioalueille. Heidän mukaansa sen uskotaan myös vähentävän poismuuttoa ja se näyttäisi parantavan etenkin naisten työllisyyttä maaseudulla, sillä maatilojen matkailuyrityksistä suurin osa on perheyrityksiä. (Komppula 2001, 57).

Maaseutumatkailun uskotaan auttavan säilyttämään paikallisen palvelutason ja se on lisännyt alkutuotannon yritysten, erityisesti maatalouden tuotteiden paikallista kysyntää maaseutualueilla. (Page & Getz 1997, Komppulan 2001, 57 mukaan.)

”Rural tourism” on eräs paljon käytetty maaseutumatkailun määritelmä. Se on aika vaikeasti määriteltävissä koskemaan kaikkia maita ja alueita, mutta yksinkertaisimmillaan siitä sanotaan, että se on matkailua joka suuntautuu maaseudulle. Eri alueilla ”rural tourism”-käsitteellä tarkoitetaan eri asioita, esimerkiksi Saksassa ja Itävallassa maatilamatkailuun perustuvaa matkailua, kun taas esimerkiksi sellainen on paljon harvinaisempaa Yhdysvaltojen ja Kanadan maaseudulla. (OECD 1994.)

Toisen määritelmän mukaan ”rural tourism” luo vierailijoille pääsyn sellaisiin paikkoihin ja sellaisten ihmisten luokse, jotka sijaitsevat kaupunkiympäristön ulkopuolella. Siihen voidaan sisällyttää patikointia, pyöräilyä, maaseutumuseoissa vierailua ja käsitöiden ostamista. (Planeta.com 2011.)

Maaseutumatkailun juuret ovat varhaisessa kestiekievaritoiminnassa ja se on myös yksi osa luontomatkailua. Luontomatkailulla tarkoitetaan luonnon tarjoamiin mahdollisuuksiin perustuvaa vastuullista matkailua. Luonto ja sen vetovoimaisuus ovat tärkeitä matkailupalvelun toteutuksen ja houkuttelevuuden kannalta ja se tarjoaa myös elämyksiä esimerkiksi maisemien ja hiljaisuuden aistimisen kautta. (Suomen luontoyrittäjyysverkosto 2005.)

2.2 Maaseutumatkailun vetovoimaisuus

Maaseutumatkailu mielletään helposti suhteellisen uudeksi ja innovatiiviseksi asiaksi, vaikka säilyneitä merkintöjä maaseutumatkailusta ja sen luonnollisesta viehätystä voidaan kuitenkin löytää satojen vuosien takaa (Acerbi 1983, 38).

Italialainen tutkimusmatkailija Giuseppe Acerbi vaeli Suomessa jo vuonna 1799 ja vaikutti olevan vaikuttunut matkansa aikana tapaamistaan suomalaisista talonpojista ja rauhallisesta elämäntavasta. Maaseudun ja siihen liittyvän elämän veto voima oli ilmeinen, sillä hän kirjoitti maaseutua koskevista havainnoistaan osuvasti.

Tämän vieraanvaraisen suomalaisen talonpojan yksinkertaiset olot, rauhallinen elintapa ja tyytyväisyys ovat räikeänä vastakohtana Euroopan suurten keskuudessa vallitsevalle ylellisyydelle ja loistolle. On suorastaan mahdotonta katsella tällaista maanviljelyskantaista elämää tuntematta kiintymystä siihen. (Acerbi 1983, 38.)

Silvennoisen ja Tyrväisen (2002) tekemässä tutkimuksessa kuusi seitsemästä tärkeimmästä maaseudun vetovoimatekijästä liittyy luontoon, maisemiin ja ympäristöön. Kolme tärkeintä ovat ulkoilu ja virkistäytyminen luonnossa, kauniit maisemat

mat ja siisti ympäristö. Neljänneksi tärkeimpänä vetovoimatekijänä korostuu ystävällinen ja vieraanvarainen palvelu. (Komppula 2004, 18.)

Luonnon ja kauniiden maisemien katselulla on todettu olevan elvyttäviä muutoksia aivojen toiminnassa, sydämen sykkeessä, verenpaineessa ja otsalihaksten jännityksessä. (Kopomaa 2008, 22.) Kyseessä ei siis ole pelkkä kauniin maiseman tuottama mielihyvä, vaan ymmärrettyä voimakkaammin vaikuttava tapahtuma.

Pelkkä maaseutu ja kauniit maisemat eivät kuitenkaan yksinään riitä houkuttelemaan matkailijoita, vaan tarvitaan jotakin, johon matkailija voi eläytyä ja kokea elämyksiä. Elämysten luomisessa kannattaa pyrkiä hyödyntämään jo olemassa olevia maaseudun valtteja, esimerkiksi tilaa ja hiljaisuutta, pimeyttäkin (MTT 2010).

Täydellinen pimeys, kirkas tähtitaivas ja korvia huumaava hiljaisuus ovat kaupunkielämään tottuneelle asiakkaalle sellainen elämys, jota ei voi kokea aina valaistussa ja äänekkäässä kaupunkiympäristössä. Kannattaa kuitenkin huomioida myös se, että maaseutulunnon hiljaisuus ja pimeys saattavat jopa pelottaa jatkuvaan hälinään tottunutta suurkaupunkilaista. (Hellsten 2011, 187.)

Luonnon ja tähtitaivaan kaipuu on kuitenkin olemassa myös valaistuissa kaupungeissa asuvissa ihmisissä ja jossakin paikoissa on jopa ehdotettu kaupunkiin rakennettua katettua tilaa, jonka kattoon olisi tehty reikiä, joista tuleva valo näyttäisi tähdiltä (Kopomaa 2008, 33).

Maaseutumatkailun vetovoimaisuuteen vaikuttaa maatilayrityksen ympäristö. Teollinen tehotila, joka muistuttaa enemmän tehdasta kuin idyllistä maatilaa ei vedä matkailijoita. Sen sijaan toimiva maatila, jonka maisema ja rakennushistoriallinen ympäristö on kuitenkin hoidettu vastaamaan asiakkaiden mielessään luomaa ihanetta, voi kehittyä hyväksi matkailukohteeksi. (Ahonen & Ruponen 2007, 51).

Ahonen ja Ruponen (2007, 51) huomauttavat myös, että maaseutuympäristölle ja sen tapahtumille on suotavaa tietynlainen omaperäinen kotikutoisuus, joka kiinnostaa matkailijoita ja toimii myyntivalttina. Heidän mukaansa vetovoimaisuustekijöinä voitaisiin myös pyrkiä hyödyntämään alueen omaa kulttuurihistoriaa ja perinnettä.

Borg, Kivi ja Partti (2002, 73) toteavat, että maaseutumatkailussa kiinnostaa ja korostuu sen nostalgisuus, yksilöllisyys ja oma tyyli. Asiakkaat haluavat vierailla perinnekyllissä ja -juhliissa. Ympäristön laatu ja sen vähäinen kulutus ovat merkittäviä tekijöitä, ekologisuus, ympäristömerkinnät ja -sertifikaatit ovat matkailijoille tärkeitä. Etsitään hiljaisuutta, tilaa ja luonnon rauhaa. Maaseutumatkailun veto-voimaisuustekijöinä nämä ovat tärkeitä.

Kopomaa (2008, 63) esittää, että tulevaisuudessa maaseutu saattaa edustaa kaupunkimaisiin ympäristöihin verrattuna nykyistä voimakkaammin rauhallista asumista ja kiireettömämpää elämänrytmiä. Nämä ovat hänen mukaansa myös maaseudun vetovoimatekijöitä. Hän myös ehdottaa, että maaseudulla voitaisiin tuottaa elintarvikkeiden asemesta virkistys-, kuntoutus- ja kasvatuspalveluja ja harjoitetaan vaikkapa rentouttavaa puutarhanhoitoa tai harrastetaan hevosia, jolloin nämä ns. hoivamaatilat tarjoaisivat kaupunkilaisille leppoisuutta.

2.3 Leppoistaminen

”Slow” tarkoittaa suomennettuna hidasta. Slow-liikkeen perusajatuksena on tehdä vähemmän ja hitaammin asioita, jotta ne saisi tehtyä paremmin (Honoré 2010, 46). Carl Honoréa pidetään leppoistamisen guruna, joka sai alkusysäyksen hidastamisen aatteelle vuonna 1985, odotellessaan levollisena myöhässä olevaa linja-autoa. Lopullisen herätyksen hän koki 15 vuotta myöhemmin innostuessaan hetkellisesti ”yhden minuutin iltasaduista”. (Honoré 2010, 11–13.)

Leppoistaminen tarkoittaa myös hitautta. Hitaus mielletään helposti synonyymiksi laiskuudelle tai tyhmyydelle, mutta tulevaisuuden tutkimuksen professori Sirkka Heinonen (Turun yliopisto 2009) sanoo, että se on kuitenkin erittäin suositeltavaa, sillä hidas elämä on hänen mielestään ratkaisu ihmisten elämänlaadun kohentamiseen.

Hidasta elämäntyyliä tarkoittava ”slow life” on vakiintunut yleisessä käytössä olevaksi termiksi (Slow Movement 2011a; Slowlife 2011). Se on suomen kielessä käännetty usein leppoistamiseksi. Leppoistaminen ei ehkä terminä kuulosta kovin

houkuttelevalta tai mediaseksikkäältä. Erilaiset slow-alkuiset käsitteet ovat va-
kiinnuttaneet paikkansa yleisessä käytössä nopeasti. Internetistäkin löytyy erilaisia
ajatuksen ympärille perustettuja sivustoja joilla pyritään edistämään leppoistamis-
ta, esimerkiksi International Institute of Not Doing Much - SlowDownNow.org
(SlowDownNow 2011).

Englanninkieliseltä nimeltään ”slow travel”, suomeksi hidas matkailu, on lisännyt
suosiotaan viime vuosina. Sille on ominaista pyrkimys päästä osaksi paikallista
elämää ja viettää yhdessä paikassa vähintään viikko, mielellään pidempäänkin. On
mahdollista osallistua vaikkapa paikalliselle kielikurssille tai käyttää omia taito-
jaan muiden vapaaehtoiseen auttamiseen, esimerkiksi rakennustalkoissa. (Slow
Movement 2011b.)

Termi ”downshifting” eli hidastaminen, pienemmälle vaihteelle siirtyminen tai
elämän kohtuullistaminen liittyy myös samaan ideologiaan ja voidaan määritellä
myös leppoistamiseksi. Se liitetään työpaikalla tehtyjen tuntien määrän vähentä-
miseen, jotta saataisiin omaan elämään enemmän aikaa tai yleisempäänkin tahdin
hidastamiseen, kulutuksen vähentämiseen ja ekologiseen elämään. (Lilja 2011, 7;
Green living tips 2011.)

”Sustainable tourism” liitetään myös leppoistamiseen. Se tarkoittaa kestävä mat-
kailua, joka on vastuullista, ekologista ja kulttuuritiedostavaa. Sille on ominaista
pyrkimys mahdollisimman pieneen vaikutukseen ympäristöön ja paikalliseen kult-
tuuriin. Samalla se pyrkii luomaan tuloja ja työllisyyttä paikallisille ihmisille ja
edistää paikallisten ekosysteemien säilyvyyttä. (The Sustainable Tourism Gate-
way 2011.)

Leppoistaminen on joissakin yhteyksissä määritelty myös hitauden suojeluna tai
aikalisan ottamisena ja se on tullut tärkeäksi elementiksi yhteiskunnallisesti talou-
den ja kulttuurin aloilla, sekä kestävä kehityksen kannalta. (Kopomaa 2008, 8)
Leppoistamisella näyttäisi siis olevan laaja-alaisia vaikutuksia yhteiskunnassa.

Hyvinvointimatkailun määritelmässä tulee esiin monia leppoistamiseen liittyviä
asioita, esimerkiksi ruumiillisen ja henkisen hyvinvoinnin tuottaminen, arjen kii-

reestä erkaantuminen, luonnosta ja rauhasta nauttiminen, rentoutuminen, akkujen lataaminen, luontoon tutustuminen, hiljentymiskohteet, esteettinen ja autenttinen, hoidettu ympäristö. (MEK 2011.)

2.4 Vastapainona kiireiselle elämälle

Kymmenen vuotta sitten sosiologi Anthony Giddens kirjoitti (2001, 100–102), että aikakaudellamme kaiken pitäisi tulla heti. Siitä oli tullut selkeä ominaispiirre ajallemme. Hitaus on kuitenkin lyömässä läpi, esimerkiksi Hämeessä perinteinen hidas hämäläisyys on otettu voimavaraksi ja valtiksi, se on nostettu elämänlaaduksi. Hitaus on valttia ja antaa ihmisille aikaa ja tilaa rentoutua, jolloin hyvinvointi ja elämän laatukin kohoavat. (Yle 2011.) Tietäähän sen vanha suomalainen sananlaskukin, että hitaasti hyvä tulee.

Loman perimmäinen tarkoitus on määritelty virkistäytymiseksi jolloin levätään ja toivutaan työstä, ja vapautumiseksi joka on vapaus työstä sekä työssä että vapaa-aikana (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2006). Yllättäen useimmat lomamatkan tehneet eivät olekaan onnellisempia, kuin sellaiset, jotka ovat jatkaneet normaalia työarkeaan. Poikkeuksen muodostavat lomallaan rentoutuneet ja hyvin levänneet ihmiset, sillä he ovat muita tutkittuja kohderyhmiä onnellisempia. (Nawjin, Marchand, Veenhoven & Vingerhoets 2010.)

Tuo tutkimus viittaa siihen, että leppoistamisen arvo tulee parhaiten esiin siten, että ihmiset ovat onnellisempia ja ilmeisesti myös virkistyneempiä hyvin rentouttavan loman jälkeen, kuin mitä he olisivat tiukkatahtisen aktiiviloman jälkeen. (Nawjin, Marchand, Veenhoven & Vingerhoets 2010.)

Valitettavasti suuri osa ihmisistä on omaksunut kiirekulttuurin (Lampikoski 2009, 21). Lomaansa ei kannata tuhlaa tekemällä tiukkoja aikatauluja ja pitkiä listoja tekemättömistä asioista, jotka pitää saada tehtyä ennen loman loppumista. Kiireisen elämän keskellä toivotaan, että olisi omaa aikaa, jolloin luettaisiin esimerkiksi kirjoja tai urheiltaisiin, mutta kuitenkin ei malteta pysähtyä tekemään niitä asioita mistä unelmoidaan (Lilja 2011, 11).

Aina kuitenkin tuntuu siltä että aikaa ei ole koskaan tarpeeksi (Honoré 2010, 41). Kauan odotetun virkistävän loman odotus muuttuukin väsyneeksi paluuksi töihin, kun lomaa ei malteta pitää tarpeeksi pitkän aikaa, eikä tehdä sitä mitä lomalta ja vapaa-ajalta pohjimmiltaan haetaan - lepoa (Lilja 2011, 10).

Kiireisellä elämällä on varmastikin merkitystä laaja-alaisesti, kaikilla elämän osa-alueilla, ja myös sen takia leppoistamista olisi syytä tutkia tarkemmin. Hämmästyksen hitaus saadaan käännettyä hyveeksi, kun elämä on nykyään erittäin hektistä ja vaativaa, ja ihmiset tarvitsevat lepoa ja rauhaa. Lomalla haluttaisiin ladata akkuja ja eniten toivotaan, että voitaisiin ”vain olla” (Haanpää & Veijola 2006, 95).

Usein ei kuitenkaan malteta pitää lomaa yhtäjaksoisena, vaan pätkitään se useaan lyhyempään osaan. Kannattaa kuitenkin huomioda se, että ensimmäinen lomaviikko menee rauhoittumiseen ja vain olemaan opettelemiseen (Salminen & Heiskanen 2009, 142), ettei käy esimerkiksi niin että juuri kun lomalainen on viikon jälkeen päässyt siihen vaiheeseen, että pääsee nauttimaan loman virkistävästä ominaisuuksista, pitääkin palata töihin.

Valitettavasti loma on monille usein esimerkiksi sitä, että pitää maalata mökkiä ja noudattaa kyläilyille ja vaikkapa museovierailuille varattua tiukkaa aikataulua, mutta ei sitten kuitenkaan olla ”vapaalla”, vaikka ollaankin fyysisesti poissa työpaikalta (Lilja 2011, 149). Työkiireistä siirrytään siis samaa vauhtia suoraan lomakiireisiin ja siitä taas takaisin töihin, eikä pysähdytä lepäämään ja rauhoittumaan missään vaiheessa.

Suomalaisen maaseudun aitous ja kiireettömyys on viehättänyt matkailijoita jo pitkään (Acerbi 1983, 38), mutta suuremmassa mittakaavassa maaseutumatkailu ei ole vielä lyönyt itseään läpi. Maaseudun vähittäinen autioituminen ja alkupe-
räisten elinkeinojen, maanviljelyn ja karjanhoidon, kannattavuuden laskeminen on pakottanut maaseutuyrittäjät kehittämään uusia tulonlähteitä. Maaseutumatkailu on hyvä tapa hyödyntää olemassa olevaa ympäristöä ja se luo myös uusia työpaikkoja. (Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä 2011.)

2.5 Maaseutumatkailuyritysten leppoiset tarinat

Erottuminen kilpailijoista on maaseutumatkailussa suuri haaste. Luontoa ja maaseutuympäristöä on Suomessa paljon, eikä historiallisia tai muuten merkittäviä nähtävyyksiä ole kaikkialla. Pohjimmiltaan kysymys onkin vapaa-ajan elämysten tarjoamisesta (Sundbo & Darmer 2008, 158–159). Eräs tapa erottua ja luoda asiakkaalle leppoisaa elämystä, on kehittää kohteeseen sopiva kiinnostava ja houkutteleva tarina, joka voi perustua esimerkiksi alueen kulttuuri- ja paikallishistoriaan. Erilaisia maaseutumuseoita voi hyödyntää ja tehdä niiden kanssa yhteistyötä, jotta tarinasta saataisiin mahdollisimman aito.

Tarinan tekeminen on koko ajan nouseva trendi matkailualalla maailmanlaajuisesti (Mossberg, Therkelsen, Huijbens, Björk & Olsson 2010). Kauneinkaan maisema ei välttämättä aukea satunnaiselle matkailijalle ilman tarinaa, mutta valitettavasti sopivan tarinan luomisessa ollaan helposti ”aidolle sokeita”, eli asiat jotka ovat tuttuja, ja joita näkee aina, eivät omasta mielestä tunnu mitenkään erikoisilta. Tosiasiassa siitä itselle tutusta ympäristöstä voi tehdä kiinnostavan tarinan sille joka ei sitä tunne. (Pietikäinen 2009.)

Tarinoilla saadaan luotua maaseutumatkailuun lisää vetovoimaa, jolla pystytään houkuttelemaan asiakkaita. Asiakkaalle täytyy luoda sellainen kokemus, josta hän on valmis maksamaan. Saman tarinan tai teeman tulisi kuitenkin olla mukana kaikessa yritykseen liittyvässä toiminnassa, jotta kokonaiskuva olisi uskottava. (Pine & Gilmore 1999, 12, 68, 102.)

Tarinoiden kokeminen ja tulkitseminen on kuitenkin yksilöllistä. Miller (1997) toteaa, että eri henkilöt tulkitsevat tiettyä tuotetta eri tavoin eri yhteyksissä, sitä tuotettaessa, ostettaessa, käytettäessä ja nähtäessä toisten käyttävän sitä. (Lüthje 2004, 123.) Silti pitää muistaa että asiakkaan etukäteen itselleen luoma mielikuva koetusta palvelusta (elämyksen tarjoaminenkin on palvelu), verrattuna todelliseen kokemukseen vaikuttaa päätökseen siitä tuleeko hän maaseutumatkailukohteeseen uudestaan. Tavoitteenahan tulee olla tyytyväinen ja usein palaava asiakas. (Rope 2005, 182.)

Esimerkkejä tarinoiden hyödyntämisestä matkailukohteen vetovoimaisuuden lisääjänä on olemassa. Ensimmäisenä esimerkkinä on Maulan maatila, joka on eräs kohdeyrityksistäni. Maulan maatila tuo esittelyssään esiin Hella Wuolijoen (sanimeltään Juhani Tervapää) Niskavuori-näytelmiin ja -elokuviin liittyviä paikkoja (Maulan maatila 2011a; Wikipedia 2011). Tilan isäntä esitteli niitä elävästi vieraillessani siellä kesällä 2009.

Aiheesta kiinnostunut asiakas saattaa valita maaseutumatkailukohteen juuri näiden tarinoiden takia. Toisena esimerkkinä on toinen kohdeyritykseni, Iloranta. Iloranta luottaa myös osittain Niskavuoren vetovoimaan (Iloranta 2011a) pyrkiessään erottumaan kilpailijoistaan. Tarkemmat yritysesitykset ovat neljännessä luvussa.

Maaseutumatkailuyritysten käyttämien tarinoiden luomaa asiakasarvoa voidaan määritellä esimerkiksi näin: mitä aineettomampaa asiakkaalle tarjottavasta tuotteesta tai palvelusta tulee, sitä konkreettisemmaksi ja arvokkaammaksi sen arvo muuttuu asiakkaalle, mutta yksinkertaisimmillaan asiakasarvo tarkoittaa asiakkaan omakohtaisesti kokemien hyötyjen ja uhrausten suhdetta toisiinsa (Pine & Gilmore, 1999, 3, 12; Pesonen & Komppula 2009).

Tuotteen, palvelun, tai matkan arvo ei kuitenkaan muodostu asiakkaalle vielä silloin, kun asiakas sen ostaa tai tilaa, vaan vasta kun asiakas käyttää sitä (Storbacka, Blomqvist, Dahl & Haeger 1999, 15). Tämän takia olisi hyvä tarkastella ja tutkia asiakkaita kiinnostavia asioita etenkin silloin, kun asiakas on jo saapunut kohdeyritykseen. Tuloksista voidaan tehdä johtopäätöksiä siitä, minkälaiset tarinat voisivat olla hyviä maaseutumatkailuyrityksen kiinnostavuuden kannalta.

Koska leppoistaminen ja kiireetön matkailu ovat asioita, mitä ihmiset kaipaavat nykyaikana (Kopomaa 2008, 63), niiden liittäminen maaseutumatkailuyrityksen tarjoamaan lomaan tarinoiden avulla (Pietikäinen 2009), toisi asiakkaalle lisäarvoa (Pine & Gilmore 1999, 12, 68, 102) ja tarjoaisi vapaa-ajan elämyksiä leppoisaalla tavalla (Sundbo & Darmer 2008, 158–159).

3 MAASEUTUMATKAILIJOIDEN ARVOTUTKIMUS

Toimeksiantoni mukaisesti etsin Kanta-Hämeen alueelta maaseutumatkailuyrityksiä ja tein käytännön järjestelyt maaseutumatkailijoiden arvotutkimuksen kyselyn toteuttamiseksi. Alkukesällä 2009 jaoin saamani kyselylomakkeet yrityksille, jotka huolehtivat niiden tarkemmasta jakelusta asiakkailleen ja keräsin täytetyt lomakkeet loppukesällä 2009. Seuraavaksi esittelen opinnäytetyöni toimeksiantajan ja kerron tarkemmin itse kyselylomakkeesta, tutkimuksen tiedonkeruun toteutuksesta ja mukana olleista maaseutumatkailuyrityksistä.

3.1 Toimeksiantajan esittely

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimi professori Raija Komppula Joensuun yliopiston Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitokselta. Hän on julkaissut useita merkittäviä matkailualan julkaisuja ja on erikoistunut etenkin maaseutumatkailun tutkimiseen ja kehittämiseen (Joensuun yliopisto 2011).

Professori Komppula oli mukana tässä maaseutumatkailun tarjoamaa arvoa ja elämystä tutkivassa tutkimushankkeessa, jonka tiedonkeruu tapahtui kesällä 2009. Hän otti yhteyttä Lahden ammattikorkeakouluun keväällä 2009 ja tarjosi tutkimusaineiston keruuta toimeksiannoksi opiskelijoille. Keräsin aineiston omalta tutkimusalueeltani Kanta-Hämeestä, tallensin sen SPSS-ohjelmistoon ja toimitin aineiston edelleen professori Komppulan käyttöön syksyllä 2009. Tämän jälkeen sain Kanta-Hämeestä keräämäni aineiston omaan käyttööni opinnäytetyötäni varten.

3.2 Tutkimuksen kyselylomake

Professori Raija Komppulan tutkimusryhmän käyttämän lomakkeen avulla tutkittiin maaseutumatkailijoiden maaseutulomaa koskevia arvostuksia. Maaseutulomalla tarkoitettiin tässä tutkimuksessa vähintään yhden yöpymisen sisältävää vapaa-ajan matkaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on viettää vapaa-aikaa kau-

punkien ja lomakeskusten (esimerkiksi hiihto- tai golfkeskus) ulkopuolelle ja harastaa pääasiassa muita kuin kaupunkiympäristölle tyypillisiä toimintoja (esimerkiksi shoppailua).

Kyselyä varten sain käyttööni valmiin lomakkeen, johon en itse päässyt vaikuttamaan. Sen rakenne, pituus ja kysyttävät asiat oli määritelty valmiiksi Joensuun yliopiston Raija Komppulan vetämän tutkimusprojektin toimesta. Samaa lomaketta käytettiin myös muilla tutkimusalueilla, jotta tuloksista saatiin vertailukelpoisia keskenään.

Kyselylomake oli neljä sivua pitkä, taitettu A3-kokoinen arkki ja se oli täynnä pienellä fonttikoolla kirjoitettuja monivalintakysymyksiä. Lomakkeessa kysymykset oli jaoteltu ryhmiin aihepiireittäin. Vastaajan piti arvioida maaseutulomaan liittyviä asioita tärkeysasteikolla, jossa oli seitsemän vaihtoehtoa. Vastaajille vaihtoehdot oli määritelty siten, että 7 on erittäin tärkeä ja 1 ei ole ollenkaan tärkeä.

Monessa kohdassa kyseltiin samankaltaisia asioita vähän eri sanoin, mikä saattoi tuntua vastaajasta turhauttavalta. Toisaalta, samankaltaisia asioita kysellään sen takia, että saataisiin varmistettua vastausten johdonmukaisuus ja luotettavuus (Heikkilä 2008, 49). Lomake oli siis aika pitkä ja raskaslukuinen. Kyselylomake on liitteenä opinnäytetyössäni. (LIITE 2.)

Asteikkotyyppisten kysymysten etuna on, että siten saadaan paljon tietoa vähään tilaan, mutta heikkoutena on se, että ei voi päätellä mikä painoarvo kohteilla on eri vastaajille. Kyselyssä käytetty asteikko on usein suljetuissa mielipidekyselyissä käytetty Likertin asteikko. Se on tavallisesti 4- tai 5- portainen mielipideväittämässä käytetty asteikko, mutta asteikolla voi olla arvoja enemmänkin. Sen ääripäävaihtoehtoina ovat yleensä vaihtoehdot (täysin) samaa mieltä ja (täysin) eri mieltä. Asteikolta vastaaja valitsee parhaiten omaa käsitystään vastaavan vaihtoehdon. (Heikkilä 2008, 52–53.)

3.3 Tutkimuksen toteutus

Sain toimeksiannon huhtikuun loppupuolella 2009 ja tutustuin keväällä 2009 Kanta-Hämeen maaseutumatkailuyrityksiin etsimällä Internetistä mahdollisia kohdeyrityksiä. Yritin löytää sopivia yrittäjiä kattavasti koko Kanta-Hämeen alueelta ja otin heihin yhteyttä sähköpostilla ja soittamalla. Maaseutumatkailuyrityksiin lähettämäni sähköpostiviesti on mukana liitteenä (LIITE 1). Tavoitteena oli saada kesän aikana 180 täytettyä vastauslomaketta ja aineiston tuli olla kerättynä elokuuhun 2009 mennessä.

Sähköpostitse käydyn viestittelyn ja puheluiden jälkeen lopullisiksi tutkimuskohteikseni valikoitui neljä yritystä: Iloranta, Köykan lomamökit, Leila Land ja Maulan maatila. Nämä yritykset olivat käytännössä ainoat, jotka lähtivät mukaan tutkimukseen. Olin toivonut että mukaan olisi lähtenyt enemmänkin maaseutumatkailuyrityksiä, jotta olisin päässyt tavoiteltuun 180 vastauslomakkeeseen varmemmin.

Sovin yrittäjien kanssa tapaamisajat, jolloin kävin viemässä kyselylomakkeet, ja keskustelimme tutkimuksesta tarkemmin. Minulla oli silloin myös hyvä mahdollisuus tutustua itse yrityksiin ja niiden infrastruktuuriin tarkemminkin, toki yrittäjien omien aikataulujen ja kiireiden puitteissa. Yrittäjät toimittivat kyselylomakkeet asiakkailleen, ja asiakkailla oli mahdollisuus joko vastata niihin tai jättää vastamatta.

Yrittäjät keräsivät täytetyt lomakkeet talteen, ja kävin noutamassa valmiit kyselylomakkeet. Kun kävin itse hakemassa lomakkeet, pääsin taas keskustelemaan yrittäjien kanssa. Tämä mahdollisuus olisi jäänyt hyödyntämättä, jos lomakkeet olisi lähetetty minulle postitse.

En saanut hankittua mukaan tavoiteltua viiden yrityksen minimimäärää. Jostakin syystä kaikki tutkimukseen osallistuvat maaseutumatkailuyrittäjät löytyivät nykyisen Hämeenlinnan alueelta. Esimerkiksi Forssan suunnalla ei kiinnostuttu tästä tutkimuksesta ollenkaan. Mainitsin tästä Ilorannan emännälle Leena Haavistolle, joka on eräs tutkimukseen osallistuneista yrittäjistä ja sainkin häneltä mielenkiin-

toisen arvion asiasta. Hänen mukaansa Hämeenlinnan lähiseudulla on ollut pitkään aktiivista maaseutumatkailun kehitystoimintaa ja siellä on opittu näkemään erilaisten hankkeiden hyötyjä itse yrittäjien kannalta. (Haavisto 2009.)

Haavisto kertoi myös että alueen yrittäjät tekevät myös mielellään yhteistyötä ja esimerkiksi ohjaavat asiakkaita läheisille maaseutumatkailutiloille, jos oma kapasiteetti on sillä hetkellä täynnä (Haavisto 2009). Täällä tehdään siis yhteistyötä muutenkin, kuin vain vaihdetaan pikaiset kuulumiset postilaatikolla tavatessa (Vanhamäki 2010).

3.4 Kanta-Hämeen alueen kohdeyritysten esittely

Tutkimus kattoi kokonaisuutena laajemman alueen, mutta omana alueenani oli Kanta-Häme. Alueen yrittäjistä oli mukana neljä maaseutumatkailukohdetta, jotka kaikki ovat nykyisen Hämeenlinnan kaupungin alueella sijaitsevilla kylillä. Kävin kaikissa kohteissa viemässä kyselylomakkeet yrittäjille ja hain ne myös pois vastausajan päätyttyä.

Vierailujeni aikana pääsin useimmiten tutustumaan yrityksiin lähemmin ja kaikki yrittäjät vaikuttivat kiinnostuneilta ja yhteistyöhaluisilta. Ainoastaan Leila Landissa vieraillessani yrittäjän aikataulu oli valitettavasti juuri silloin niin tiukka, että emme ehtineet keskustelemaan kovin pitkään.

3.4.1 Iloranta

Iloranta on maaseutumatkailukohde Iso-Roine -järven rannalla Hauholla. Siellä käy paljon kanta-asiakkaita, jotka tulevat vuosi toisensa jälkeen samaan aikaan joka kesä. ”Useat asiakkaat ovat vuosien mittaan ystäväystyneet keskenään ja haluavat tavata toisiaan, joten monille on muodostunut tavaksi tulla aina samaan aikaan lomalle”, kertoi tilan emäntä Leena Haavisto (2009).

Yrityksen kotisivujen mukaan Iloranta on vanhin täysihoitoa tarjoava maaseudulla toimiva matkailuyritys. Ilorannassa panostetaan kotona valmistettuun lähi- ja luomuruokaan, ja palvelutarjontaan kuuluu maaseutumatkailun lisäksi myös erilaisia ohjelmapalveluita. Yrityksillekin tarjotaan palveluita, niillä on mahdollisuus viettää esimerkiksi teemakokouksia Ilorannassa. (Iloranta 2011b.)

Käydessäni Ilorannassa vierailulla kesällä 2009 totesin, että paikka vastaa hyvin ainakin omaa mielikuvaani siitä, minkälainen perinteinen suomalainen maatila on. Päärakennuksen ympärillä oli viihtyisiä puutarha, jossa oli kukkaistutuksia ja pihalueella kasvoi suuria puita. Talon ympärillä oli vielä maatilalle tyypillisiä piharakennuksia. Pihalta jatkui tie kohti järveä peltojen läpi ja rannassa oli viehättävä uimaranta ja saunatiloja.

3.4.2 Köyken lomamökit

Taina ja Raimo Köykkä pitävät Hauholla Köyken lomamökit -yritystään. Köyken pariskunnan oma maatila on hieman erillään vuokrahuviloista, mutta etenkin vuokrattavana oleva perinteitä kunnioittava Alhaisen tilan 1800-luvun lopulta peräisin oleva päärakennus rantasaunoineen on hyvinkin idyllinen (Köyken lomamökit 2011).

Taina Köykkä kertoi tavatessamme, että heillä käy paljon myös ulkomaalaisia matkailijoita, jotka ovat hyvin viehtyneitä rauhalliseen ja luonnonläheiseen lomailuun (Köykkä 2009). Vaikka tässä opinnäytetyössä käsitelläänkin vain suomalaisia matkailijoita, niin tässä oli mielestäni yksi hyvä osoitus siitä, mitä myös ulkomaalaiset matkailijat hakevat Suomesta. Maaseudun rauha ja luonto ovat tärkeitä elementtejä myös muualta tuleville matkailijoille, kuten meille suomalaisillekin.

3.4.3 Leila Land

Lammilla Teuronjärven rannalla sijaitseva Leila Land on maatila, jossa on erilaisia maatilan eläimiä, joita voi hoitaa lomansa aikana. Yrittäjä Leila Vilppula kertoi, että heillä on myös paljon erilaisia lasten ja nuorten leirejä, esimerkiksi leirikouluja ja heillä on paljon tekemistä koko perheelle. Leila Vilppulan mukaan etenkin lapsiasiakkaat pitävät paljon mahdollisuudesta päästä silittämään ja hoitamaan eläimiä. (Vilppula 2009.) Tila tarjoaa maalaislomien lisäksi myös juhlapalveluita, kokoustiloja ja hemmottelupaketteja, sekä kioskipalveluja (Leila Land 2011). Kyselylomakkeita viedessäni ja noutaessani pihapiirissä olikin paljon leirillä olevia monen ikäisiä lapsia.

Vierailuni aikana minulle tuli Leila Landista mielikuva leppoisaana ja maatilan arkeen tutustuttavana lomakohteena, jossa on mahdollisuus päästä tutustumaan maatilan eläimiin ja niiden hoitamiseen perheenomaisessa ympäristössä. Tilan toiminnot olivat keskittyneet pihapiirin ympärille ja tilalla vaikutti olevan lämmin ja ystävällinen ilmapiiri.

3.4.4 Maulan maatila

Maulan maatila on Hauholla Iso-Roine -järven rannalla, vastakkaisella puolella Ilorantaa. Maula on toiminut matkailutilana 1930-luvulta saakka. Tilan isäntä Heikki Maula esitteli viihtyisää ja perinteistä maatilamiljöötä ja kertoi tilan historiasta mielenkiintoisia tarinoita. Hyvistä kalavesistä kielivät näkemäni suuret haupääät maatilan ranta-alueella. Alueella on laajat ulkoilumaastot, ja liikuntarajoitteisetkin pääsevät kulkemaan ulkoilureiteistä yhden noin 2,5 km pituisen Maulan kierroksen (Maulan maatila 2011b).

Kun kävin Maulan maatilalla, aistin Niskavuori-näytelmien ja -elokuvien hengen, sillä Sentraali-Santran ja Malviinan asunnot ovat lähellä ja tätä teemaa tuodaan esiin myös matkailijoille (Wikipedia 2011). Aihehan antaa lisäarvoa kohteelle ja luo muista vastaavista maaseutumatkailuyrityksistä erottavaa tarinaa. Asiakas pääsee eläytymään tarinan sisälle ja kokemaan jotakin erityistä.

4 ARVOTUTKIMUKSEN TULOKSET SOVELLETTUINA

Käsittelen opinnäytetyössäni vain osaa alkuperäisen tutkimuksen tutkimuskysymyksistä. Sovellan ja hyödynnän saamaani materiaalia vain osittain oman opinnäytetyöni aiheen mukaisesti. Tässä luvussa käsittelen itse kyselyn lisäksi määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen teoriaa ja tutkimuksessa käytettyä Likert-asteikkoa. Tarkoitukseni oli selvittää, haetaanko maaseudulta leppoisaa oleskelua ja mitä leppoistaminen voisi olla konkreettisina aktiviteetteina, joita voisi toteuttaa maaseutumatkailukohteissa. Tarkastelen myös jatkotutkimusten aiheita

4.1 Aineiston käsittelytapa

Käytettynä tutkimusmenetelmänä oli kvantitatiivinen menetelmä. Heikkilän (2008, 16–17) mukaan kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta voidaan sanoa myös tilastolliseksi tutkimukseksi, ja sitä käytetään kun halutaan selvittää lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Kvantitatiivisella tutkimuksella pyritään selvittämään vastaukset kysymyksiin mikä, missä, paljonko ja kuinka usein. Kyselylomakkeessa on yleensä valmiit vastausvaihtoehdot. Jotta sen avulla saataisiin luotettavia tuloksia, pitäisi otoksen olla edustava ja numeerisesti suuri.

Jotta olisin saanut suoraan vastauksia opinnäytetyöni aihetta koskeviin asioihin, olisi tutkimusongelma pitänyt määritellä ensin ja tutustua sitten aikaisempaan aiheesta tehtyyn kirjallisuuteen ja tutkimuksiin. Sen jälkeen olisi pitänyt tehdä tutkimussuunnitelma ja mahdolliset hypoteesit, joiden perusteella kyselylomake olisi laadittu. (Heikkilä 2008, 25.)

Koska tein toimeksiantoni mukaisen tiedonkeruun ennen varsinaista opinnäytetyöni aiheen valintaa professori Komppulan vetämää tutkimusta varten, oli opinnäytetyöni lopullisen aiheen valinta haastavaa. Minulla oli poikkeuksellisesti annettuna valmis kyselylomake johon keräsin vastausmateriaalin, ja näiden perusteella ryhdyin määrittelemään tutkimusongelmaani. Tämä nurinkurinen järjestys toi aiheen valintaan, aineiston käsittelyyn ja johtopäätösten tekemiseen omat ongelmansa.

Valitettavasti sain kesän 2009 aikana vain 31 täytettyä vastauslomaketta takaisin, vaikka alkuperäinen tavoite oli 180 lomaketta. Jotta käytetty kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä antaisi luotettavia tuloksia, olisi annettuun tavoitteeseen pitänyt päästä (Heikkilä 2008, 16). Tämän takia saamistani tuloksista voidaan tehdä ainoastaan suuntaa antavia päätelmiä.

Tutkimusmateriaalin analysoinnissa käytettiin koulun tietokoneilla olevaa SPSS-ohjelmaa. Saadut kyselyvastaukset syötettiin ohjelmaan ja koska materiaali oli tämän ohjelman vaatimassa muodossa, en voinut käsitellä sitä kotonani olevilla tietokoneohjelmilla. Kyseinen ohjelma ei ollut minulle entuudestaan tuttu, joten sen käytön opetteleminen oli haastavaa sillä en saanut siihen avuksi ohjelmaa osaavaa henkilöä. Päätin muuttaa materiaalin perinteiseen Excel-muotoon keväällä 2011, jolloin pystyin käyttämään sitä kotona omalla tietokoneellani.

Olemassa oleva vähäinenkin materiaali piti saada hyödynnettyä aiheeni kannalta mielekkäästi. Valmiin materiaalin perusteella tehtävä opinnäytetyön aiheen valinta oli haastavaa, sillä se rajasi paljon vaihtoehtoja pois. Toisaalta se helpotti päätöksen tekemistä siinä mielessä, että oli vain tietty aihepiiri, jonka sisältä piti löytää itseäni kiinnostava tarkastelunäkökulma.

Kiinnostuin leppoistamisesta ja sen merkityksestä maaseutumatkailussa ja totesin pystyväni käyttämään kyselyn materiaalia sen käsittelyssä ainakin jollakin tavalla. Kun olin saanut päätettyä aiheen, joka käsitteli leppoisaa maaseutumatkailua, seuraava tehtäväni oli saada toista tutkimusta varten tehdyn kyselyn perusteella saaduista vastauksista mielekkäitä aihekokonaisuuksia oman opinnäytetyöni käsitteilyä varten.

Kyselylomakkeen kysymykset kannattaa ryhmitellä kokonaisuuksiksi, joilla voi olla selkeät otsikot (Heikkilä 2008, 48). Kysely (LIITE 2) oli ryhmitelty eri aihepiirejä käsitteleviin osiin, jotka oli numeroitu välillä 1 – 19. Kuusi ensimmäistä osiota olivat rasti ruutuun -tyyppisiä strukturoituja monivalintakysymyksiä, jotka oli jaettu Likert-asteikolla yhdestä seitsemään, jolloin 7 tarkoittaa erittäin tärkeää ja 1 ei ollenkaan tärkeää.

Kyselylomakkeessa ei ollut ”en osaa sanoa” vastausvaihtoehtoa, joten jotkut vastaajista saattoivat valita vastausvaihtoehtokseen numeron neljä, eli keskimmäisen arvon, jos heillä ei ollut asiasta selkeää mielipidettä. Tämä saattoi mahdollisesti vääristää tuloksia hieman. Loput kysymykset olivat tarkentavia lomaa ja asiakasta koskevia kysymyksiä, joista osa oli strukturoituja ja osa ainakin osittain avoimia. (LIITE 2.)

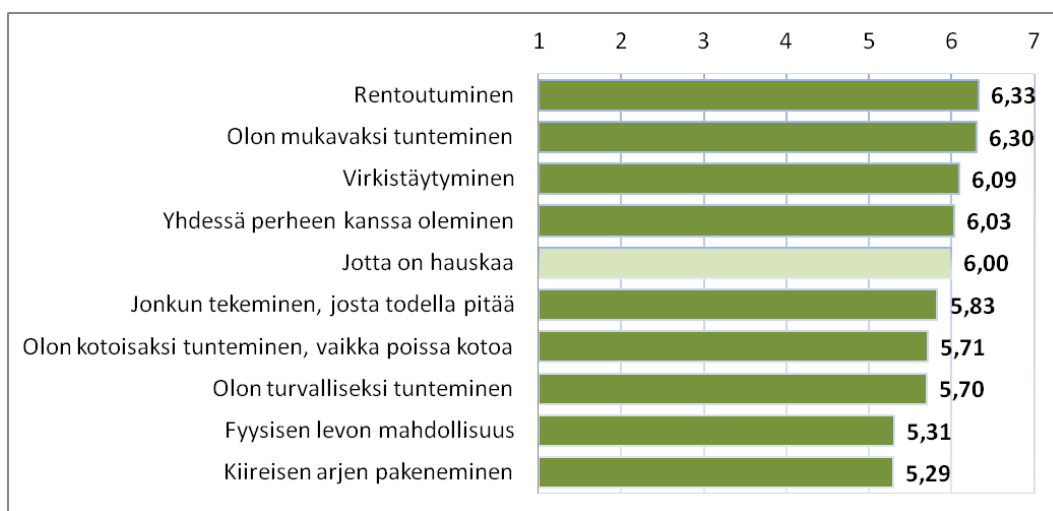
Heikkilä (2008, 54) kertoo, että Likertin asteikko on järjestysasteikon tasoinen muuttuja, jolle ei keskiarvoa saa yleensä laskea. Poikkeuksena ovat paljon kysymyksiä sisältävät mielipidetiedustelut, jolloin yleiskuvan saamiseksi voidaan laskea keskiarvo. Jotta keskiarvoja voitaisiin laskea, kannattaa numerointi aloittaa arvosta 1, joka tarkoittaa että vastaaja on asiasta täysin eri mieltä. Näin saadaan vastaukseksi sitä suurempi keskiarvo, mitä enemmän samaa mieltä vastaajat ovat keskimäärin olleet.

Tarkastelin kysymyslomakkeen kysymyksiä jo valmiiksi jaotelluissa osissa. Valitsin kyselylomakkeesta (LIITE 2) käsiteltäväksi kaksi kysymysryhmää: ”Kuinka tärkeitä seuraavat matkalle lähdön yleiset syyt olivat teille, kun harkitsitte lomaa tähän maaseutukohteeseen?” (kysymysryhmä numero 1) ja ”Kuinka tärkeää teille on, että maaseutumatkailukohteessa on mahdollisuus..?” (kysymysryhmä numero 4). Kysymysryhmä numero 1 määritteli mielestäni sitä, että haetaanko maaseutulomalta leppoisaa oleskelua. Kysymysryhmä numero 4:n avulla pyrin löytämään vastauksia siihen, minkälaisia leppoisia aktiviteetteja maaseutulomalta haetaan. Halusin tietää mitä asioita matkailijat pitivät tärkeinä ja laskin keskiarvot näiden kysymysryhmien kysymysten vastauksiin. Mielestäni muut kysymykset eivät olleet tarkoituksenmukaisia opinnäytetyöni aihetta ajatellen.

Lomakkeista saatujen taustamuuttujatietojen perusteella kyselyyn vastanneiden asiakkaiden keski-ikä oli 44 vuotta, nuorin oli 18-vuotias ja vanhin 71-vuotias. Vastaajista 23 oli naisia ja 8 miehiä. Matkaseurueen koko vaihteli suuresti. Yhden ja kahden hengen seurueita oli 7, kun isoimmat ryhmät olivat 10, 12 ja jopa 20 hengen suuruisia. Maaseutumatkailukohteet ovat ilmeisen sopivia matkakohteita kaiken ikäisille asiakkaille ja usein matkalle lähdetäänkin yhdessä perheen ja sukulaisten kanssa.

4.2 Haetaanko maaseudulta leppoisaa oleskelua

Aineiston perusteella halusin selvittää haetaanko maaseudulta leppoisaa oleskelua ja onko se pääasiallisena syynä lähteä maaseutulomalle. Tässä käsittelin kysymysryhmää numero 1. Ryhmässä tiedusteltiin maaseutulomalle lähtemisen motiiveja yleisesti. Kaiken kaikkiaan ryhmässä oli yhteensä 31 kysymystä ja valitsin niistä 11 kysymystä, jotka kuvaavat mielestäni leppoisuuden etsimistä. Ne on merkitty lihavoituina liitteenä olevaan taulukkoon (LIITE 3), jossa kaikki vastaukset on listattu yhteen ja ne ovat tärkeysjärjestyksessä Likertin asteikolla, jolloin 7 on erittäin tärkeä ja 1 ei ole ollenkaan tärkeä.

KUVIO 1. Maaseutumatkailijoiden lomalle lähtemisen syyt, 10 tärkeintä (n=31).

Melkein kaikki taulukon 1 (LIITE 3.) lihavoidulla merkityt itse määrittelemäni leppoisan loman hakemisen syyt ovat kärkikymmenikössä (KUVIO 1), vain kaksi jäi sen ulkopuolelle. Kuvion listalla alaspäin siirryttäessä maaseutulomalle lähtemisen syyn merkitys vähenee. Rentoutuminen, olon mukavaksi tunteminen ja virkistäytyminen yhdessä perheen kanssa olivat asiakkaiden mielestä kaikkein tärkeimpiä asioita. Ne määreet kuvaavat leppoistamista mielestäni erittäin hyvin. Ne ovat myös juuri niitä asioita, joiden avulla leppoistamista määritellään (Slow-DownNow 2011; MEK 2011). Tähän liittyy olennaisesti myös se, että asioiden tekeminen hitaasti antaa ihmisille aikaa (Yle 2011). Tulokset viittaisivat siihen,

että kohteena olleiden maaseutumatkailuyritysten asiakkaat etsivät leppoistamista lomaltaan, ainakin jossakin määrin.

Asiakkaat halusivat myös tehdä jotakin joka on hauskaa, sillä se oli viidenneksi tärkein syy lähteä maaseutulomalle. Se tosin pitää luultavasti paikkansa kaikilla elämän osa-alueilla, eikä ainoastaan leppoisan maaseutumatkailun määrittelypyrkimyksessäni. Sen takia en ottanut sitä tarkastelukohteekseni tässä yhteydessä. Tulosten perusteella seikkailuhenkisyys ja mahdolliset lomaromanssit eivät näytä olevan syitä tulla maaseudulle, eikä sukujuurienkaan perässä haluta vierailla. (LIITE 3.)

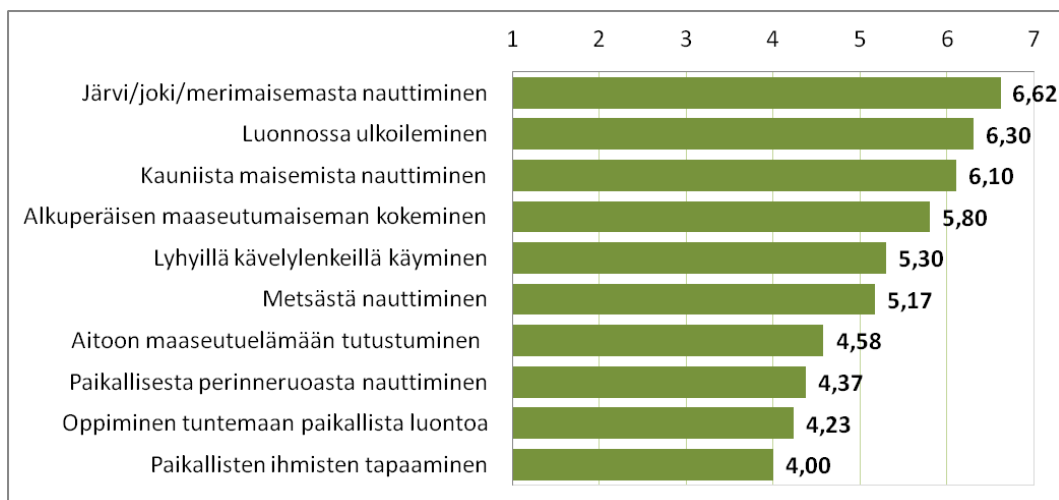
Pesosen ja Komppulan (2009) tutkimustuloksissa on havaittavissa samansuuntaisia tuloksia. He tekivät kyselytutkimuksen Lomarengas.fi-sivustolla kesällä 2009 ja he saivat 1043 suomenkielistä vastauslomaketta. Suluissa on merkittynä heidän laskemansa keskiarvo kyseisen syyn tärkeydestä matkailijoille 7-portaisella Likertin asteikolla. Heidän mukaansa viisi kaikkein tärkeintä syytä maaseutumatkailukohteeseen lähtemiselle tärkeysjärjestyksessä olivat rentoutuminen (6,41), virkistäytyminen (6,22), olon mukavaksi tunteminen (6,17), kiireisen arjen pakeneminen (6,01) ja loma ilman hulinaa ja hässäkkää (6,00). (Itä-Suomen yliopisto 2009.)

Nämä kaikki kärkiviisikon syytä olivat itse määrittelemiäni leppoistamista kuvaavia seikkoja, joten voitaneen todeta, että opinnäytetyöni tulokset ovat jotakuinkin oikeansuuntaisia, vaikka oma aineistoni olikin pieni. Leppoistaminen vaikuttaisi olevan todellinen ja vakavasti otettava syy lähteä maaseutulomalle.

4.3 Leppoistaminen aktiviteetteina

Opinnäytetyöni eräänä tavoitteena oli selvittää, mitä leppoistaminen voisi olla aktiviteetteina, eli mitä matkailijat haluaisivat tehdä maaseutulomansa aikana. Aktiviteettien selvittämistä varten tarkastelin kysymysryhmää numero 4. Siinä selviteltiin itse matkakohteen ominaisuuksia ja miten tärkeää matkailijoille oli päästä tekemään tai kokemaan kyseisiä asioita. Tässä kysymysryhmässä oli koko-

naisuudessaan 20 kysymystä. Käsittelin näitä seikkoja mahdollisina aktiviteetteina.

KUVIO 2. Aktiviteetit, jotka ovat maaseutumatkailijoille merkittäviä, 10 tärkeintä (n=31).

Taulukko 2 (LIITE 4) viittaa siihen, että luonnonläheiset aktiviteetit nousisivat selkeästi kärkeen tärkeimpinä asioina ja ylivoimaisesti eniten halutaan olla vesistöjen äärellä. Luonto on suomalaisille tärkeä ja sieltä on perinteisestikin haettu mielenrauhaa. Luonto, maaseudun rauha, perinteet sekä slow life kiinnostavat matkailijoita (Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät 2011), kuten tästä kyselynkin tuloksesta voidaan päätellä (KUVIO 2).

Historialliset nähtävyydet ja kulttuurielämykset eivät tämän tilaston perusteella innosta matkailijoita. He eivät myöskään näytä haluavan osallistua paikallisiin tapahtumiin, vaan ilmeisesti lähtevät mieluummin metsään nauttimaan hiljaisuudesta ja luonnosta. (LIITE 4.) Lomalla todellakin halutaan ”vain olla” (Haanpää & Veijola 2006, 95) ja saamieni tulosten perusteella tehtäisiin korkeintaan vain jotakin hidasta ja leppoisa.

Omatoimisille luonnosta nauttiville matkailijoille ei ole kovin helppo kehittää tuotteistettuja palveluita, sillä Suomen jokamiehenoikeudet ovat erittäin laajat. Ne

takaavat kaikille vapauden kulkea luonnossa ja nauttia metsistä ja järvistä tiettyjen rajojen puitteissa ilmaiseksi, ilman pääsymaksuja tai lupia. (Ympäristöministeriö 2010.)

Pesonen ja Komppula (2009) osoittavat myös omassa tutkimuksessaan että leppoisat aktiviteetit ovat matkailijoille tärkeitä. Heidän tutkimuksensa mukaan kauniista maisemista nauttiminen (6,41), järvi/joki/merimaisemasta nauttiminen (6,40), luonnossa ulkoileminen (6,27), metsästä nauttiminen (5,83) ja lyhyillä kävelylenkeillä käyminen (5,75) ovat viisi tärkeintä aktiviteettia. Suluissa ovat keskiarvot 7-portaisesta Likertin asteikosta laskettuna. (Itä-Suomen yliopisto 2010.) Samat aktiviteettimahdollisuudet ovat oman tutkimuksen mukaan kuuden tärkeimmän leppoisan aktiviteettimahdollisuuden joukossa (KUVIO 2).

4.4 Leppoisat tarinat maaseutumatkailussa

Ehkäpä leppoisien tarinoiden ja teemojen hyödyntäminen aktiviteettien luomisessa olisi se ratkaisu, joka mahdollistaisi taloudellisesti kannattavien toimintojen luomisen? Koska aikaisemmin on jo todettu että maaseutumatkailussa kiinnostavia tekijöitä ovat nostalgisuus, perinteet ja hiljaisuus (Borg ym. 2002, 73), voisi näitä elementtejä hyödyntäviä leppoisia perinteisiin ja historiaan sijoittuvia tarinoita sijoittaa maaseutumatkailukohteisiin ja mahdollisesti luoda niiden pohjalta leppoisia aktiviteetteja.

Vieraillessani kohdeyrityksissä huomasin joidenkin panostaneen vahvasti historian tapahtumiin pohjautuvien tarinoiden voimaan tunnelman luomisessa. Halusinkin lisätä tämän erääksi kyselyaineiston tarkastelukohteeksi. Olettamukseni tosin oli, että lomakkeista ei nouse esiin mitään selkeitä havaintoja tarinoiden vaikutuksesta asiakkaiden valintoihin, koska kysymykset oli aseteltu toisenlaisia tavoitteita varten.

Kyselylomakkeessa oli yksittäisiä kysymyksiä, jotka viittaavat mahdollisien kulttuurihistoriaan pohjautuvien tarinoiden toimivuuteen tai toimimattomuuteen. Kysymysryhmässä numero 4, jota käsittelin aikaisemminkin, kysytään miten tärkeää

asiakkaalle on mahdollisuus vierailla historiallisilla paikoilla ja kulttuurinähtävyyksissä, sekä kokea erilaista kulttuuria.

Taulukon 2 (LIITE 4) tuloksen perusteella nämä kolme tekijää eivät innosta asiakkaita, vaan ne kaikki ovat kyselyssä ilmenneiden seikkojen tärkeysasteikolla viimeisten joukossa. Olettamukseni kysymyslomakkeen sopimattomuudesta tämän asian selvittämisessä näyttäisi pitävän paikkansa. Toisaalta vastaajien vähäinen määrä vaikuttaa myös tuloksen luotettavuuteen.

4.5 Jatkotutkimusten aiheita

Opinnäytetyöni edetessä eteen tuli mielenkiintoisia asioita, joita kannattaisi mielestäni tutkia enemmänkin. Ensimmäisenä aiheena on loman odotuksen palkitsevuus. Mikä on syynä siihen, että lomaa odotetaan innokkaana ja lomalta palatessa ei olekaan suhteessa innokkaampi/palkitsevampi olo?

Toisena aiheena on leppoistamisen tuotteistaminen kannattavaksi liiketoiminnaksi. Minkälaisilla keinoilla esimerkiksi näistä opinnäytetyössäni esitellyistä aktiviteeteista saataisiin kannattavaa ja tuottoisaakin liiketoimintaa suomalaisille maa-seutumatkailukohteille?

5 TYÖN JA TEKIJÄN ITSEARVIOINTI

Tässä kappaleessa käsittelen Kanta-Hämeen alueella kohteenani olleiden maaseutumatkailuyritysten asiakkaiden palauttamien vastauslomakkeiden tulosten luotettavuutta ja pätevyyttä. Teen myös arvion omasta työskentelystäni ja pohdiskelen miten ammatillisuuteni on kehittynyt tämän opinnäytetyön tekemisen aikana.

5.1 Tulosten luotettavuus ja pätevyys

Minulle asetettu tavoite oli kerätä vähintään 180 täytettyä kyselylomaketta Kanta-Hämeen alueen maaseutumatkailuyritysten asiakkailta. Sain kuitenkin täytettyjä kyselylomakkeita takaisin vain 31 kappaletta. Tämän takia opinnäytetyöni tulosten luotettavuus ei ole kovin hyvä, vaan niistä voidaan tehdä valitettavasti ainoastaan viitteellisiä, suuntaa-antavia johtopäätöksiä. Toisaalta sain samansuuntaisia vastauksia, kuin esimerkiksi Pesonen ja Komppula (2009) ovat saaneet, joten siinä mielessä tuloksia voitaisiin pitää oikeansuuntaisina.

Kesän 2009 aikana soitin yrityksiin ja tiedustelin kyselyn edistymisestä. Puhelukierroksen aikana yrittäjät kertoivat saaneensa jonkin verran vastauksia, mutta että enemmänkin niitä voisi tulla. Tässä vaiheessa minun olisi ollut hyvä aktivoitua itse enemmän, jotta olisin saanut enemmän aineistoa. Saamieni vastausten vähyyden johdosta päättelin, että vastaamattomuuden syynä voisi ehkä olla sekin, että ei haluttu käyttää arvokasta loma-aikaa mahdollisesti työläältä tuntuvien kysymysten pohdiskelemiseen.

Lisäksi itse kysymyslomake saattoi vaikuttaa raskaalta monisivuisuutensa, useiden vastausvaihtoehtojensa ja pienen fonttikokonsa takia. Vastausten vähyyteen vaikutti varmasti sekin, että maaseutumatkailukohteissa oli paljon pitkään viipyviä perheitä ja muita isoja asiakasryhmiä. Jokaiselta ryhmältä tuli vain yksi vastaus, joten vastauslomakkeita ei ehtinyt kertyä paljon lyhyen aineistonkeruun aikana.

Koska vastauksia tuli vähän, olisin voinut yrittää saada niitä enemmän esimerkiksi kiertämällä yrityksiä ja pyytää asiakkaita täyttämään kyselyä, mutta välimatka oli aika pitkä kohdealueelleni ja kesän aikana minulla oli paljon työkiireitä, joten kiireisen aikatauluni vuoksi en ryhtynyt siihen.

Tietenkin jälkiviisaana ja opinnäytetyöprojektistani opiksi ottaneena tekisin joitakin asioita nyt toisin. Yrittäisin esimerkiksi varmistaa paremmin sen että saisin riittävästi vastauksia soittamalla maaseutumatkailukohdeyritysten yrittäjille useammin ja tiedustelisin saatujen vastausten lukumäärää. Tämä antaisi minulle tietoa kyselyn edistymisestä ja saattaisi ehkä myös aktivoida yrittäjiä tarjoamaan lomaketta täytettäväksi aktiivisemmin.

Tässä kyselyssä vastaajille toimitettiin vain pelkkä kysymyslomake. Voisi olla hyvä toimittaa kyselyn mukana myös kynä ja suljettava kirjekuori. Näin voitaisiin varmistua siitä, että vastaajilla olisi tarvittava väline lomakkeen täyttämiseen ja että vastaaja voisi varmistua nimettömänä pysymisestään.

5.2 Oma arviointi

Sain toimeksiantona Joensuun yliopiston professorilta, Raija Komppulalta, tehtävän jakaa ja kerätä maaseutumatkailijoiden arvoja selvittäviä kyselylomakkeita Kanta-Hämeen maaseutumatkailuyrityksien asiakkailta. Tämä toiminnallinen vaihe opinnäytetyössäni sujuikin nopeasti ilman suurempia ongelmia. Aloitin opinnäytetyöni valmistelun jo keväällä 2009 etsimällä Kanta-Hämeen alueelta sopivia maaseutumatkailuyrityksiä.

Löysin useita tutkimukseen sopivia kohteita, mutta lopulta mukaan lähti vain neljä yritystä. Olisin ehkä saanut niitä lisääkin, jos olisin jaksanut kysellä yrittäjiltä halukkuutta uudestaan, mutta en halunnut olla liian tunkeileva. Yrittäjät vaikuttivat hyvin kiireisiltä, eivätkä olleet kovin kiinnostuneita tutkimukseen lähtemisestä, joten minusta tuntui kiusalliselta kysellä asiaa heiltä vielä uudestaan. Olisin mahdollisesti saanut myös paremman vastausprosentin ja sitä myötä myös luotettavimmat tulokset, jos olisin saanut mukaan useampia yrityksiä. Jostakin syystä

nämä muut yritykset eivät kiinnostuneet asiasta. Ehkä yhteydenottoilanteissa havaitsemani kiireisyys vaikutti siihen omalta osaltaan.

Kyselylomakkeiden jakelun ja keruun suoritin kesällä 2009. Olisin saanut enemmän vastauslomakkeita, jos olisin itse käynyt haastattelemassa maaseutumatkailijoita kohdeyrityksissä, tai pyytänyt henkilökohtaisesti asiakkaita täyttämään lomakkeen. Näin olisin voinut saada suuremman otannan ja sitä kautta myös paljon luotettavampia tuloksia. Tutkimusaineiston materiaalin toimittamisen professori Raija Komppulalle toteutin sovitun aikataulun mukaisesti syksyllä 2009. Sen jälkeen työskentelyssäni tuli suvantovaihe, sillä aiheen valitseminen tuon kerätyn aineiston perusteella tuntui haastavalta.

Suurena haasteena opinnäytetyöni tekemisessä olikin tämän keräämäni valmiin vastausmateriaalin järkevä hyödyntäminen. Pyörittelin aihetta ja keräämääni materiaalia aika pitkään, ennen kuin kiinnostava käsittelytapa alkoi muotoutua mielessäni. Vasta loppuvuodesta 2010 päätin lopullisen aiheeni, eli leppoisan maaseutumatkailun käsittelyn.

Aiheen lukkoonlyönnin jälkeen minulla oli selkeä aihepiiri, jonka ympärille oli helpompi rakentaa opinnäytetyötäni. Asiat voisi tietenkin tehdä yksinkertaisemminkin, kuin mitä itse tein ja päällimmäiseksi tuntemukseksi tästä koko opinnäytetyöprosessista jäi käsitys siitä, että perinteinen ja ohjeen mukaisessa järjestyksessä toteutettu opinnäytetyön suoritustapa on tekijälle huomattavasti vaivattomampi. Voi tämän näköjään näinkin päin tehdä, mutta en suosittelen tätä tapaa muille opinnäytetyön tekijöille.

Valmiin materiaalin hyödyntäminen ja sen perusteella oman aiheen ja näkökulman valitseminen tuo omat haasteensa. Esimerkiksi voisi mainita vaikka sen, että valmiissa materiaalissa ei todennäköisesti ole sellaisia kysymyksiä, jotka haluaisi itse esittää oman opinnäytetyön pohjaksi. Edellä mainitusta haasteellisuudesta huolimatta löysin mielenkiintoisen ja ajankohtaisen tutkimusaiheen ja mielestäni sain hyödynnettyä valmista materiaalia aiheeni kannalta kohtuullisen hyvin.

Joskus harmillisenkin mutkikas työn ja opiskelun yhdistäminen ja aikatauluttaminen on ollut haasteellista. Ainakin tämä prosessi on kasvattanut stressinsietokyäni. Hieman paradoksaalista tosin on se, että aiheenani on leppoistaminen ja elämän hidastaminen, kun itse juoksen siellä parjatussa elämän oravanpyörässä.

Opinnäytetyöprosessissani minulle tuli loppua kohden kova kiire, joka on varmaankin aika tyypillistä muillekin opiskelijoille. En ole aivan tyytyväinen lopputulokseen, sillä aihe kiinnostaa ja olisin halunnut paneutua siihen tarkemminkin. Olisin halunnut tutkia asiaa lisää tekemällä oman kyselylomakkeen leppoistamisen ja maaseutumatkailun teorian pohjalta, jotta olisin saanut täsmällisempiä vastauksia aiheeseen. Se ei kuitenkaan omien ajankäytöllisten resurssieni puitteissa olisi onnistunut, ja olisi ehkä saattanut olla liian suuri lisäprojekti opinnäytetyöhön tehtäväksi muutenkin.

Onneksi elinikäinen oppiminen on kiinnostavaa ja mielekästä, joten itseni kehittäminen jatkuu kyllä tästä eteenpäinkin. Työ tekijäänsä opettaa, mennään läpi vaikka harmaan kiven ja hitaasti hyvä tulee – siinäpä muutamia opinnäytetyöni valmistumisen mukana kulkeneita teemoja.

5.3 Ammatillinen kasvu

Aiheena leppoisa maaseutumatkailu on ollut mielenkiintoinen ja tämän opinnäytetyön tekemisen myötä olen tutustunut leppoistamiseen ja muihin siihen liittyviin teemoihin aikaisempaa pintapuolista tietoa tarkemmin. Ajankohtaisen aiheen käsittelyn edetessä kiinnostuin leppoistamisesta entistäkin enemmän ja hitaan elämän arvo kävi opinnäytetyöprosessini aikana erittäin selväksi. Sehän ei tarkoita aikaansaamattomuutta, vaan ennemminkin huolellista ja hätäilemätöntä paneutumista siihen mitä tekee. Opinnäytetyöni tekemisen myötä perehdyin leppoistamiseen ja sen laaja-alaisuuteen mielenkiintoisen näkökulman kautta.

Leppoistaminen on mielestäni lähitulevaisuuden nouseva trendi ja erittäin mielenkiintoinen osa-alue matkailuelinkeinossa. Oma suuntautumiseni tapahtuma- ja kokousmatkailuun sai tästä opinnäytetyöstä hyvää täydentävää osaamista, sillä

tapahtumahan voi olla periaatteessa melkeinpä mitä ja missä tahansa. Maaseutumatkailuun liitettynä tapahtuma voi olla yksinkertaisimmillaan vaikkapa sadonkorjuujuhla tai maalaismarkkinat, ja yritystapahtumiakin voitaisiin pitää maaseututeemaan liittyvänä. Leppoistaminen saadaan yhdistettyä esimerkiksi yrityksen virkistäytymistapahtumaan, tai työkyvyn ylläpitämisprojektiin.

Nurinkurinen työskentelytapani ei ollut helpoin mahdollinen, ja jos nyt tekisin opinnäytetyön uudestaan, valitsisin toisenlaisen lähestymistavan. Aiheen miettiminen etukäteen ja sopivan toimeksiannon hankkiminen on järkevämpää tehdä ennen varsinaista materiaalin keräystä. Silloin voi itse tehdä opinnäytetyötä palvelevia kysymyksiä, joista saa omaa työtä parhaiten hyödyttäviä vastauksia. Kiinnittäisin vastaisuudessa myös huomiota kysymyslomakkeen selkeyteen ja pituuteen. Itse olisin koostanut hieman kevyemmän kyselyn, jotta sen täyttäminen ei olisi muodostunut mahdolliseksi kynnyskysymykseksi materiaalin keruun varmistamisessa.

Tarkasteleman aihe ja siihen valitsemani näkökulma ovat nähdäkseni yleisesti kiinnostavia, tuoreita ja myös maaseutumatkailua hyödyttäviä. Olen saanut arvokasta ja ajankohtaista tietoa opiskeluaikani hankkiman ammatillisen osaamisen lisäksi ja tämän aihepiirin tietotaito saattaa olla tulevaisuudessa kysyttyä.

Opinnäytetyöprosessini aikana olen mielestäni pystynyt kehittämään itseäni myös opiskeluni aikana hankittujen tietojen ja taitojen liittämässä käytäntöön. Olen myös kypsynyt henkisesti ja edennyt kohti tavoitetta monien mutkien kautta pitkäjänteisesti ja sitkeästi. Opinnäytetyön tekemisen aikana olen perehtynyt tutkimuksen tekemiseen käytännössä ja todennut kantapääänkin kautta, että esimerkiksi tutkimusprosessin vaiheet kannattaa tehdä siinä järjestyksessä, kuin ne on suositeltu tehtäväksi.

Jos nyt tekisin uuden opinnäytetyön, olisi minulla jo paljon selkeämpi mielikuva siitä, mitä siihen vaaditaan ja minkälaisia työvaiheita sen tekemisessä on. Mielestäni olen kehittynyt ammatillisesti ja olen tutustunut tieteellisen tutkimuksen periaatteisiin.

Koen, että opinnäytetyöni on toiminut minulle eräänlaisena ponnahduslautana ammatillisessa mielessä leppoistamisen hyödyntämiseen esimerkiksi maaseutumatkailussa. Aiheeseen perehtyessäni tiedonnälkäni vain kasvoi ja aiheeseen syventyminen ei tule pysähtymään näihin opinnäytetyöni viimeisiin kappaleisiin. Koko aihepiirin laajuuteen ja monipuolisuuteen nähden tämä on kuitenkin ollut vain pintaraapaisu, joten kehittymismahdollisuuksia ja jatkotutkimusten aiheita on vielä runsaasti.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli pyrkiä selvittämään, haetaanko maaseutulomalta leppoisaa oleskelua ja mitä se voisi olla aktiviteetteina. Leppoisa ja aktiivinen eivät tunnu kuuluvan yhteen, joten halusin selvittää, onko olemassa sellaisia tuotteistettavia aktiviteetteja, joita voisi kuvailla leppoisiksi. Koska maatalouden näkymät ovat perinteisten elinkeinojen kannalta heikkenemässä (MTT 2011d), yrittäjien pitäisi suuntautua mahdollisuuksiensa mukaan enemmän kohti uusia tulonlähteitä, kuten esimerkiksi juuri maaseutumatkailuun. Maaseutumatkailu onkin jonnoussut yhä useampien maatilojen oheistuotteeksi, joissakin tapauksissa jopa päätuotteeksi.

Erottuminen muista vastaavista maaseutumatkailutilojen palveluita tarjoavista maaseutumatkailutiloista on tärkeää. Idyllinen ja hyvin hoidettu maatila on kiinnostavampi matkailukohde kuin sellainen, jonka pihapiiristä löytyy vaikkapa tehotuotantolaitos. Maaseutumatkailuyrittäjät tarvitsevat kuitenkin lisäksi vielä omaleimaisia, selkeitä tuotteita ja aktiviteetteja, joista he voisivat ansaita lisätuloja majoituksen ja aterioiden tarjoamisen lisäksi. Koetin selvittää, onko olemassa joitakin tiettyjä asioita, joita matkailijat haluaisivat lomallaan tehdä. Tarkastelin myös alustavasti, voisiko näitä mahdollisesti löytyviä seikkoja jatkojalostaa pidemmälle. Tämän tutkimuksen perusteella ei voida vetää kuin suuntaa-antavia johtopäätöksiä, sillä otanta oli erittäin pieni.

Opinnäytetyöni suuntaa-antavien tuloksien perusteella rentoutuminen ja virkistyminen ovat juuri niitä asioita, joita maaseutumatkailuyrityksen asiakas haluaa. Vesistöt ovat tärkeitä, mutta ainoastaan sen varaan ei oikeastaan voi laskea matkailukohteen vetonaulana, sillä Suomessa on vesistöjä paljon. Leppoisan matkailun kysyntä näyttäisi kuitenkin olevan olemassa ja sen kehittämiseen on syytä kiinnittää huomiota entistä enemmän.

Maaseutumatkailuyrittäjien tulisi katsoa omaa tuttua ympäristöään sillä silmällä, että siitä saisi tehtyä matkailijalle kiinnostavan mutta kuitenkin aidon ja autenttisen kokemuksen. Esimerkiksi kulttuurihistoriaa ja perinteitä hyödyntävän tarinan

ja elämyksen avulla saadaan kohteelle lisäarvoa. Ehkä siitä itselle tutusta omasta maaseudun hitaasta elämäntavasta voisi saada kehitettyä leppoisan tarinan avulla asiakkaalle elämyksellisen kokemuksen, joka sitten lisäisi omalta osaltaan maaseutumatkailun vetovoimaisuutta.

Matkailijan saaminen mukaan maatalan omaan tarinaan voisi olla toimiva keino saada kehitettyä toimivia ja tuottavia aktiviteetteja. Se toimisi myös hyvänä keinona luoda leppoisaa tunnelmaa. Matkailijat haluavat kokea luontoelämyksiä, joten ehkäpä voisi tarjota lisämaksusta esimerkiksi hevoskärryillä tehtävää luontoretkeä lähiseudulle. Mahdollisesti voisi järjestää opastettuja hidastempoisia sienestys- tai marjastusretkiä, joilla voisi opetella tunnistamaan syötäväksi kelpaavia metsän antimia.

Ympärivuotinen palvelutarjonta jakaisi matkailutuloja tasaisemmin vuoden ajalle ja antaisi mahdollisuuden luoda leppoisia palveluita hiljaisille kausille. Yhdessä muiden alueen maatilamatkailuyrittäjien kanssa voisi järjestää teemallisia rentoutustapahtumia, joiden puitteissa yrittäjät saisivat myytyä omien teemojensa mukaisia oheispalveluitaan.

Matkailijoille voisi tarjota vaikkapa mahdollisuutta hyvinvointipalveluihin, esimerkiksi hierojan tai kosmetologin palvelu voisi olla kiinnostava ja rentouttava aktiviteettimahdollisuus. Kansanperinteitä ylläpitävät paikalliset persoonallisuudet kannattaisi pyrkiä hyödyntämään ja tekemään heidän kanssaan yhteistyötä. Esimerkiksi kalevalainen jäsenkorjaus (Kansanlääkintäseura 2007) voisi olla eräs erikoistumisen muoto, johon voisi liittää myös esimerkiksi Kalevalan tarinoita tukemaan teemaa.

Talvella voisi tarjota vanhanajan joulua, johon kuuluisi esimerkiksi rekiretki pimeässä joulukirkkoon, tai Tapaninpäivän hevosajelua. Niihin ei nykyaikana ole tavallisella kansalaisella normaalisti mahdollisuutta. Tällaiseen matkailutuotteeseen voisi vielä lisätä tarinan luomaan syvempää ja voimakkaampaa elämystä. Vastaavaa tarinan mukana kulkevaa retkeä voi tehdä omien resurssien puitteissa myös esimerkiksi veneellä, kävellen, polkupyörillä tai vaikkapa yöllä.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Acerbi, G. 1983. Matka halki Suomen v. 1799. Toinen painos. Porvoo: WSOY.

Ahonen, M. & Ruponen, J. 2007. Maaseutumatkailun kehittäminen Keski-Suomessa 2000–2013. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Borg, P., Kivi, E. & Partti, M. 2002. Elämyksestä elinkeinoksi - Matkailusuunnittelun periaatteet ja käytäntö. Juva: WSOY.

George, E. W., Mair, H. & Reid, D. G. 2009. Rural Tourism Development: Localism and Cultural Change. Tourism and Cultural Change. Bristol: Channel View Publications.

Giddens, A. 2001. Sociology. Cambridge: Polity.

Haanpää, M. & Veijola, S. (toim.) 2006. Hiljaisuuden tuotteistaminen Lapin matkailussa. Monitieteellinen proseminarityö. Lapin yliopisto / LEO. Rovaniemi: KL-Kopio.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Hellsten, T. 2011. Pysähdy - olet jo perillä. 2.painos. Helsinki: Minerva.

Hemmi, J. 2005. Matkailu, ympäristö, luonto – osa 2. Jyväskylä: Gummerus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1998. Tutki ja kirjoita. Tampere: Tammer-Paino.

Honoré, C. 2010. Slow - Elä hitaammin! 4. painos. Helsinki: Bazar Kustannus.

Juva, E. 2011. Hyvän maineen ansaitsijat. Harmoinen, T. (toim.) Maatilayritysten menestystarinoita. Hämeenlinna: ProAgria Keskusten Liitto, 42–53.

Kopomaa, T. 2008. Leppoistamisen tekniikat. Helsinki: Like.

Komppula, R. 2001. Maaseutumatkailuelinkeinojen valtakunnalliset kasvutavoitteet ja yritysten kasvuhalu – keskustelua kasvusta. Teoksessa Lassila, H. & Aho, S. (toim.) Matka maaseudulle – Näkökulmia maaseutumatkailun tutkimukseen. Toinen painos. Kuopio: Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, 57.

Komppula, R. 2004. Maaseutumatkailu: Maaseudun vai matkailun kehittämistä, asiakkaan vai yrittäjän lähtökohdista. Teoksessa Lassila, H. (toim.) Maaseutumatkailun tarkastelua. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu, 18.

Lampikoski, T. 2009. Hidasta! Ajankäytön valinnat arjessa ja työssä. Toinen painos. Juva: PS-kustannus.

Lassila, H. 2004. Maaseutumatkailun tarkastelua - julkaisu D 4/2004. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu.

Lilja, K. 2011. Vähempi parempi: 77 keinoa, jotka muuttavat elämäsi. Helsinki: Aurinko Kustannus.

Lüthje, M. Yksi kuva, monta tulkintaa: miten matkailijat lukevat matkaesitteen kuvia? Teoksessa Lassila, H. (toim.) Maaseutumatkailun tarkastelua. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu, 123.

Pine, B. J. & Gilmore, J. H. 1999. The Experience Economy – Work Is Theatre & Every Business a Stage. Boston: Harvard Business School Press.

Rope, T. 2005. Suuri markkinointikirja. Helsinki: Talentum.

Salminen, J. & Heiskanen, P. 2009. Taltuta kiire. Viisi askelta tehokkaaseen ajankäyttöön. Helsinki: Talentum.

Sundbo, J. & Darmer, P. (toim.) 2008. Creating Experiences in the Experience Economy. Services, economy and innovation. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.

Tilastokeskus. 2009. Suomen tilastollinen vuosikirja 2009. Helsinki: Multiprint.

WTO. 1999. International Tourism: A Global Perspective. Toinen painos. Madrid: The World Tourism Organization.

Elektroniset lähteet

Turun yliopisto. 2009. Aurora 3/2009: Hitaiden vallankumous [viitattu 4.12.2011]. Saatavissa:

http://www.utu.fi/tiedostot/nakoislehdet/aurora/3_2009/index.html

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2006. Yhteiskuntapoliittinen interventio lo-
maan. [viitattu 26.5.2011]. Saatavissa:

<http://yp.stakes.fi/NR/rdonlyres/D3B7E674-3851-4E01-AB61-842738903C24/0/066anttila.pdf>

Green living tips. 2011. What is downshifting [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa:

<http://www.greenlivingtips.com/articles/118/1/What-is-downshifting.html>

Hämeen liitto. 2011. Matkailu [viitattu 23.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.hame.fi/default.asp?docId=13089>

Iloranta. 2011a. Kuvia ja tarinoita [viitattu 24.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.iloranta.fi/index.php?id=12>

Iloranta. 2011b. Kotisivu [viitattu 24.5.2011]. Saatavissa: <http://www.iloranta.fi/>

Joensuun yliopisto. 2011. Julkaisuluettelo [viitattu 11.12.2011]. Saatavissa:

http://www.joensuu.fi/taloustieteet/markkinointi/julkaisuluettelo_Raija.pdf

Kansanlääkintäseura. 2007. Kalevalainen kansanparannus [viitattu 11.12.2011].

Saatavissa: <http://www.kansanlaakintaseura.fi/esittely.php>

KTM. 2006. Suomen matkailustrategia vuoteen 2020 & Toimenpideohjelma vuosille 2007–2013 [viitattu 2.12.2011]. Saatavissa:

[http://ktm.elinar.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/all/3D61DB118241A034C22571800022FEC4/\\$file/jul21elo_2006_netti.pdf](http://ktm.elinar.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/all/3D61DB118241A034C22571800022FEC4/$file/jul21elo_2006_netti.pdf)

Köyken lomamökit. 2011. Päärakennus [viitattu 25.5.2011]. Saatavissa:

http://www.lomamokit.com/site/index.php?option=com_easygallery&act=categories&cid=9&Itemid=4

Leila Land. 2011. Esittely [viitattu 24.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.leilaland.com/>

MTK. 2011a. Maaseutumatkailu. [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa:

<http://www.mtk.fi/maaseutu/maaseutuyrittajyys/matkailuyrittajat/>

MTK. 2011b. Suomalaisten maaseutumatkailun odotetaan lisääntyvän. [viitattu 4.12.2011]. Saatavissa:

http://www.mtk.fi/mtk/ajankohtaista/tiedotteet/tiedotteet_2011/toukokuu/fi_FI/maaseutumatkailu-kasvussa/

MTT. 2010. Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2010 [viitattu 24.5.2011].

Saatavissa:

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/julkaisut/suomenmaatalousjamaaseutuelinkeinot/jul110_SM2010.pdf

MTT. 2011a. Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2011 [viitattu 2.12.2011].

Saatavissa:

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/julkaisut/suomenmaatalousjamaaseutuelinkeinot/jul111_SM2011.pdf

MTT.2011b. Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2011 [viitattu 3.12.2011].

Saatavissa:

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/julkaisut/suomenmaatalousjamaaseutuelinkeinot/jul111_SM2011.pdf

MTT. 2011c. Innovaatioita uusiutuvista luonnonvaroista [viitattu 2.12.2011]. Saa-

tavissa: <https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/esittely>

MTT. 2011d. Maatalouden näkymät synkkenevät [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa:

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/ajankohtaista/uutiset/Maatalouden%20n%C4kym%C4t%20synkkenev%C4t>

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä. 2011. Maaseutumatkailun määrittely [viitattu 25.5.2011]. Saatavissa:

http://www.maaseutupolitiikka.fi/teemaryhmat/matkailu/lisatietoa_maaseutumatkailusta/maaritelma_ja_tilastoja

Maulan maatala. 2011a. Esittely [viitattu 8.4.2011]. Saatavissa:

<http://www.maula.net/sivut/esittely.html>

Maulan maatala. 2011b. Luonto [viitattu 24.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.maula.net/sivut/elaimet.html>

MEK. 2011. Hyvinvointimatkailu [viitattu 7.12.2011]. Saatavissa:

[http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/\(pages\)/Hyvinvointimatkailu](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/(pages)/Hyvinvointimatkailu)

Mossberg, L., Therkelsen, A., Huijbens, E. H., Björk, P. & Olsson, A. K. 2010.

Storytelling and destination development. Nordic Innovation Centre [viitattu 22.5.2011]. Saatavissa:

http://www.nordicinnovation.org/Global/_Publications/Reports/2010/201012_StorytellingAndDestinationDevelopment_report.pdf

Nawjin, J., Marchand, M. A., Veenhoven, R. & Vingerhoets, A. J. 2010. Vacations Happier, but Most not Happier After a Holiday. Applied Research in Quality of Life [viitattu 11.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.springerlink.com/content/233331654742r175/fulltext.html>

OECD. 1994. Tourism strategies and rural development [viitattu 6.12.2011]. Saatavissa: <http://www.oecd.org/dataoecd/31/27/2755218.pdf>

Pesonen, J. & Komppula, R. 2009. Asiakasarvo maaseutumatkailutuotteessa. Raportti lomarengas.fi-sivuston asiakkaiden mielipiteistä. Itä-Suomen yliopisto [viitattu 11.12.2011]. Saatavissa:

http://www.uef.fi/c/document_library/get_file?uuid=eea49153-6846-493d-831b-1ea02bc7cc39&groupId=180473&p_1_id=575803

Planeta.com. 2011. Definitions [viitattu 6.12.2011]. Saatavissa:

<http://www.planeta.com/ecotravel/tour/definitions.html>

SlowDownNow. 2011. International Institute of Not Doing Much [viitattu 26.5.2011]. Saatavissa: <http://slowdownnow.org/>

Slowlife. 2011. Esileht [viitattu 26.5.2011]. Saatavissa:

<http://slowlife.edicypages.com/et>

Slow Movement. 2011a. Slow living [viitattu 26.5.2011]. Saatavissa:

<http://www.slowmovement.com/life.php>

Slow Movement. 2011b. Slow Travel [viitattu 26.5.2011]. Saatavissa:

http://www.slowmovement.com/slow_travel.php

Soprano. 2011. Suuri kesälomakysely: Kesälomalla suomalainen tekee töitä ja stressaa töihin paluuta [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa:

http://www.soprano.fi/suuri_kesalomakysely_kesalomalla_suomalainen_teeke_toita_ja_stressaa_toihin_paluuta/13/

The Sustainable Tourism Gateway. 2011. What is Sustainable Tourism? [viitattu 6.12.2011]. Saatavissa: <http://www.gdrc.org/uem/eco-tour/st-what-is.html>

Suomen luontoyrittäjyysverkosto. 2005. Luonto- ja maaseutumatkailu [viitattu 11.12.2011]. Saatavissa: <http://www.luontoyrittaja.net/56.html>

Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät. 2011. Mitä maaseutumatkailu on? [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa: <http://www.smmmy.fi/fi/ajankohtaista/>

Tapiola. 2011. Tapiola pankin arjen katsaus 1/11: Kaksi kolmesta suomalaisesta haaveilee elämänmuutoksesta, usko omaan talouteen on heikko. [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa: http://www.tapiola.fi/www/Tapiola_ryhma/Lehdistopalvelut/Uutiset/Tapiola+Pankin+Arjen+Katsaus+1+11+Kaksi+kolmesta+suomalaisesta+haaveilee+elämänmuutoksesta+usko+omaa.htm

Tike. 2011. Maatalouslaskenta 2010 - Monialaiset maatalous- ja puutarhayritykset. [viitattu 4.12.2011]. Saatavissa: <http://www.maataloustilastot.fi/e-lehti-2011-06-29/index.html>

Tilastokeskus. 2011. Majoitustilasto [viitattu 6.12.2011]. Saatavissa: <http://www.stat.fi/meta/til/matk.html>

Työterveyslaitos. 2009. Työvire kateissa loman jälkeen? [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa: <http://tyopiste.ttl.fi/duunitohtori/Lists/Viestit/Post.aspx?ID=27>

Wikipedia. 2011. Niskavuori [viitattu 25.5.2011]. Saatavissa: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Niskavuori>

Yle. 2011. Hämmälinen hitaus nostetaan elämänlaaduksi [viitattu 2.12.2011]. Saatavissa: http://yle.fi/alueet/hame/2011/01/hamalainen_hitaus_nostetaan_elämänlaaduksi_2311248.html

Ympäristöministeriö. 2010. Jokamiehen oikeudet, Vapaus ja vastuu kulkevat käsi kädessä [viitattu 3.12.2011]. Saatavissa:

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=25601&lan=fi>

Suulliset lähteet

Haavisto, L. 2009. Tapaaminen kyselylomakkeita noutaessani. Iloranta 18.8.2009.

Köykkä, T. 2009. Tapaaminen kyselylomakkeita noutaessani. Hauho 18.8.2009.

Pietikäinen, S. 2009. Arkiluonto – luontomatkailussa. Luento COOL TOUR -seminaarissa. Kongressikeskus Fellmanni 22.9.2009.

Vanhamäki, I. 2010. Maaseutumatkailuyrityksen strateginen suunnittelu. Luento yrityksen strategiaprosessi -kurssilla. Lahden ammattikorkeakoulu, Matkailun ala 6.4.2010.

Vilppula, L. 2009. Tapaaminen kyselylomakkeita noutaessani. Leila Land 18.8.2009.

LIITTEET

LIITE 1 Sähköpostikutsu maatilamatkailuyrittäjille

Hei!

Olen aikuisopiskelija Lahden ammattikorkeakoulusta ja teen osana opinnäytetyötäni Joensuun yliopiston kanssa isoa yleiseurooppalaista tutkimusta. Tutkimuksessa kerätään suomalaisten maatilamatkailijoiden kokemuksia ja arvoja ja olen valinnut teidän yrityksenne erääksi kiinnostavaksi kohteeksi. Olisiko teillä mielenkiintoa lähteä tähän mukaan?

Toteutus on kyselylomakkeilla, jotka asiakkaat täyttävät ja teidän tehtävänne on vain kerätä ne. Toimitan lomakkeet teille itse ja tulen myös hakemaan ne, eli teidän osaksenne jäisi vain lomakkeen tarjoaminen asiakkaalle ja sen ottaminen talteen. Lomakkeeseen olisi myös hyvä merkitä päivämäärä, jotta säätilan vaikutus mielipiteisiin voitaisiin hahmottaa. Sateisena ja koleana päivänä mielipiteet saattavat olla vähän toisenlaisia, kuin lämpimänä ja aurinkoisena. Voin tulla myös itse paikalle haastattelemaan asiakkaita joskus kun on "tupa täynnä". Toisin lomakkeet teille mahdollisimman pian, sillä aikaa on annettu heinäkuun loppuun saakka.

Tuloksista saatte myös itsellenne koosteen, jota voitte hyödyntää toimintanne kehittämisessä. Olisin erittäin iloinen, jos lähdette tähän mukaan ja vastaan mielelläni kaikkiin mahdollisiin kysymyksiin.

Ystävällisin kesäterveisin

Merja Suotula

puhelinnumero
sähköpostiosoite

ARVOISA VASTAANOTTAJA

Lahden ammattikorkeakoulu tutkii yhdessä Joensuun yliopiston kanssa maaseutumatkailijoiden maaseutulomaa koskevia arvostuksia. Vastauksenne on arvokas panos maaseutumatkailun kehittämisessä.

Kysymysten 1-6 kohdalla arvioikaan annettujen tekijöiden tärkeyttä välillä 7 = erittäin tärkeä ja 1 = ei ollenkaan tärkeä. Merkitkää rasti (x) mielestänne sopivan vaihtoehdon kohdalle.

Maaseutulomalla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa vähintään yhden yöpymisen sisältävää vapaa-ajan matkaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on viettää vapaa-aikaa kaupunkien ja lomakeskusten (esim. hiihto- tai golfkeskus) ulkopuolella ja harrastaa pääasiassa muita kuin kaupunkiympäristölle tyypillisiä toimintoja (esim. shoppailua).

1. Kuinka tärkeitä seuraavat matkalle lähdön yleiset syyt olivat teille, kun harkitsitte lomaa tähän maaseutukohteeseen?

Halusin lähteä maaseutulomallesi, jotta	7 = erittäin tärkeä	6	5	4	3	2	1 = ei ollenkaan tärkeä
voisin tehdä jotain, josta todella pidän							
voisin kokea unohtumattoman elämysten							
minulla olisi loma ilman hulinaa ja hässäkää							
voisin paeta kiireistä arkea							
minulla olisi hauskaa							
minulla olisi mahdollisuus olla yhdessä perheen kanssa							
voisin vierailla alueella, josta perheeni on kotoisin							
voisin kokea hemmottelua							
voisin virkistäytyä							
minulla olisi mahdollisuus fyysisen lepoon							
minulla olisi mahdollisuus olla fyysisesti aktiivinen							
voisin tuntee oloni kotoiseksi, vaikka olen poissa kotoa							
voisin tehdä jotain jännittävää							
voisin kokea ”kerran elässäni” kokemuksen							
voisin jakaa kokemukseni myöhemmin toisten kanssa							
voisin kokea jonkinlaista haasteellista toimintaa							
voisin tuntee oloni mukavaksi							
voisin rentoutua							
voisin kokea oloni turvalliseksi							
voisin kokea, että yksityisyyteni on taattu							
voisin osallistua itse palvelujeni tuottamiseen							
minulla olisi paljon tekemistä ja näkemistä							
minulla olisi mahdollisuus kontrolloida, miten asiat sujuvat							
voisin tuntee yhteenkuuluvuutta isäntäväen kanssa							
voisin kokea, että olen tärkeä							
voisin kokea seikkailua							
voisin kokea erilaista kulttuuria							
voisin kokea uutta ja erilaista							
voisin kokea romanssin							
voisin tavata mielenkiintoisia ihmisiä							
voisin käydä paikoissa, joissa tuttavani eivät ole olleet							

	7 = erittäin tärkeä	6	5	4	3	2	1 = ei ollenkaan tärkeä
Halusin lähteä maaseutulomalle, jotta							
voisin tehdä jotain, josta todella pidän							
voisin kokea unohtumattoman elämyksen							
minulla olisi loma ilman hulinaa ja hässäkkää							
voisin paeta kiireistä arkea							
minulla olisi hauskaa							
minulla olisi mahdollisuus olla yhdessä perheen kanssa							
voisin vieraila alueella, josta perheeni on kotoisin							
voisin kokea hemmottelua							
voisin virkistäytyä							
minulla olisi mahdollisuus fyysiseen lepoon							
minulla olisi mahdollisuus olla fyysisesti aktiivinen							
voisin tuntea oloni kotoiseksi, vaikka olen poissa kotoa							
voisin tehdä jotain jännittävää							
voisin kokea ”kerran eläessäni” kokemuksen							
voisin jakaa kokemukseni myöhemmin toisten kanssa							
voisin kokea jonkinlaista haasteellista toimintaa							
voisin tuntea oloni mukavaksi							
voisin rentoutua							
voisin kokea oloni turvalliseksi							
voisin kokea, että yksityisyyseni on taattu							
voisin osallistua itse palvelujeni tuottamiseen							
minulla olisi paljon tekemistä ja näkemistä							
minulla olisi mahdollisuus kontrolloida, miten asiat sujuvat							
voisin tuntea yhteenkuuluvuutta isäntäväen kanssa							
voisin kokea, että olen tärkeä							
voisin kokea seikkailua							
voisin kokea erilaista kulttuuria							
voisin kokea uutta ja erilaista							
voisin kokea romanssin							
voisin tavata mielenkiintoisia ihmisiä							
voisin käydä paikoissa, joissa tuttavani eivät ole olleet							

[illegible][illegible]

(7 = erittäin tärkeä ... 1 = ei ollenkaan tärkeä)

[illegible]

5. Miten tärkeitä seuraavat maaseutumatkailukohteen yritykseen liittyvät tekijät ovat teille lomanne onnistumisen kannalta? (7 = erittäin tärkeä ... 1 = ei ollenkaan tärkeä)

	7	6	5	4	3	2	1
Yritys osoittaa toiminnassaan ympäristövastuuta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Isäntävällä on lemmikkieläimiä, joita voi pajjata	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Isäntäväki viettää aikaa vieraiden kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voin vetäytyä yksityisyyteen halutessani	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on tunne, että voin vaikuttaa siihen, mitä ympäristössäni tapahtuu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minun ei tarvitse pitää kiirettä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yrityksessä on rauhallinen ilmapiiri	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voin tuntea oloni rentoutuneeksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minun ei tarvitse kokea kielitaitoon liittyviä vaikeuksia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on mahdollisuus käydä joka päivä saunassa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Miten tärkeinä pidätte seuraavia palveluja onnistuneen loman kannalta?
(7 = erittäin tärkeä ... 1 = ei ollenkaan tärkeä)

	7	6	5	4	3	2	1
Yrityksessä on mahdollisuus täysihoitoon (kolme aterialla päivässä)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yrityksessä on tarjolla puolihoitomahdollisuus (aamiainen ja yksi ateria)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kävelymatkan päässä on käytettävissä muitakin ravintolapalveluja	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tarjolla on paikallista ruokaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Majoituskohteessa on mahdollista laittaa kaikki ruuat itse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Majoituskohteessa on järjestetty päiväohjelmaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Majoituskohteesta voi ostaa retkiä ja muita paketoituja palveluita	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Majoituskohteessa on vuokrattavana pyöriä, veneitä yms.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

LOMAANNE KOSKEVAT TIEDOT

7. Kuinka paljon rahaa käyttite henkilöä kohti päivässä (keskimäärin) kaikkiin kuluihin (mukaan lukien majoitus) tällä maaseutulomallanne? _____

8. Kuinka monta yötä viivyitte tässä majoituskohteessa? _____

9. Mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa parhaiten lomaa, jolla parhaillaan olette:

- ☐ kiertomatka omalla autolla/moottoripyörällä
☐ kohdeloma yhdessä majoituskohteessa
☐ muu, mikä? _____

10. Kuinka majoituitte tässä majoituskohteessa?

- ☐ huoneessa (hotelli)
☐ huoneessa (aitta, maatalo tms.)
☐ mökissä
☐ muu, mikä? _____

11. Kuinka monta kertaa vuodessa vieraillette maksullisessa majoituskohteessa maaseudulla?

- ☐ tämä on ensimmäinen kerta / vähemmän kuin kerran vuodessa
☐ kerran vuodessa
☐ kaksi tai kolme kertaa vuodessa
☐ neljä kertaa vuodessa tai useammin

12. Käyttitkö lomanne aikana majoituskohteiden ruokapalveluja?

- ☐ päivittäin
☐ muutaman kerran
☐ palveluja oli tarjolla, mutta en käyttänyt niitä
☐ kohteessa ei ollut tarjolla ruokapalveluja

VASTAAJAN TIEDOT

13. Vastaajan sukupuoli

- ☐ mies
☐ nainen

14. Vastaajan ikä _____

15. Mikä oli matkaseuranne tällä lomalla?

- ☐ puoliso/elämänkumppani
☐ perhe, jossa alle 12-vuotiaita lapsia
☐ perhe, jossa monen ikäisiä lapsia (alle ja yli 12 v)
☐ ystävät
☐ olin matkalla yksin
☐ muu, mikä? _____

16. Kuinka monta henkilöä kuului seurueeseen? _____

17. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten suhdettanne maaseutuun:

- ☐ olen asunut lapsuuteni ja/tai nuoruuteni maaseudulla
☐ en ole asunut lapsuudessani/nuoruudessani maaseudulla, mutta olen vieraillut säännöllisesti maaseudulla sukulaisten/tuttavien luona
☐ minulla ei ole juuria maaseudulla

18. Kotitalouden bruttotulot vuodessa (tulot ennen verojen vähennystä)

- ☐ alle 15 000 €/v
☐ 15 000 – 29 999 €/v
☐ 30 000 – 44 999 €/v
☐ 45 000 – 59 999 €/v
☐ 60 000 – 74 999 €/v
☐ 75 000 – 89 999 €/v
☐ 90 000 €/v tai enemmän

19. Korkein suoritettu tutkinto

- ☐ yliopistotutkinto
☐ ammatillinen koulutus (AMK, ammattikoulu/opisto)
☐ ylioppilastutkinto
☐ peruskoulu, kansakoulu tai keskikoulu

KIITOS VASTAUKSESTANNE!

LIITE 3 Taulukko 1

Kysymysryhmä 1.

Kuinka tärkeitä seuraavat matkalle lähdön yleiset syyt olivat teille, kun harkitsitte lomaa tähän maaseutukohteeseen? Halusin lähteä maaseutulomalle, jotta..

Leppoisan oleskelun hakeminen	Keskimääräinen tärkeys asteikolla 7 - 1, n = 31
1. Voisin rentoutua	6,33
2. Voisin tuntea oloni mukavaksi	6,30
3. Voisin virkistäytyä	6,09
4. Minulla olisi mahdollisuus olla yhdessä perheen kanssa	6,03
5. Minulla olisi hauskaa	6,00
6. Voisin tehdä jotain, josta todella pidän	5,83
7. Voisin tuntea oloni kotoiseksi, vaikka olen poissa kotoa	5,71
8. Voisin kokea oloni turvalliseksi	5,70
9. Minulla olisi mahdollisuus fyysiseen lepoon	5,31
10. Voisin paeta kiireistä arkea	5,29
11. Minulla olisi mahdollisuus olla fyysisesti aktiivinen	5,27
12. Minulla olisi loma ilman hulinaa ja hässäkkää	5,13
13. Voisin kokea unohtumattoman elämyksen	5,10
14. Voisin tavata mielenkiintoisia ihmisiä	4,77
15. Voisin kokea hemmottelua	4,57
16. Voisin kokea että yksityisyyteni on taattu	4,50
17. Voisin tuntea yhteenkuuluvuutta isäntäväen kanssa.	4,17
18. Minulla olisi paljon tekemistä ja näkemistä	4,13
19. Voisin kokea uutta ja erilaista	3,84
20. Voisin kokea että olen tärkeä	3,70
21. Voisin jakaa kokemukseni myöhemmin toisten kanssa	3,52
22. Minulla olisi mahdollisuus kontrolloida miten asiat sujuvat	3,47
23. Voisin tehdä jotain jännittävää	3,33
24. Voisin kokea jonkinlaista haasteellista toimintaa	3,23
25. Voisin kokea erilaista kulttuuria	3,20
26. Voisin osallistua itse palvelujeni tuottamiseen	3,07
27. Voisin kokea seikkailua	2,97
28. Voisin käydä paikoissa, joissa tuttavani eivät ole olleet	2,94
29. Voisin vieraila alueella, josta perheeni on kotoisin	2,37
30. Voisin kokea ”kerran elämässäni” kokemuksen	2,07
31. Voisin kokea romanssin	1,57

LIITE 4 Taulukko 2

Kysymysryhmä 4.

Kuinka tärkeää teille on, että maaseutumatkailukohteessa on mahdollisuus..

Leppoistaminen aktiviteettina	Keskimääräinen tärkeys asteikolla 7 – 1, n = 31
1. Nauttia järvi/joki/merimaisemasta	6,62
2. Ulkoilla luonnossa	6,30
3. Nauttia kauniista maisemista	6,10
4. Kokea alkuperäistä maaseutumaisemaa	5,80
5. Käydä lyhyillä kävelylenkeillä	5,30
6. Nauttia metsästä	5,17
7. Tutustua aitoon maaseutuelämään	4,58
8. Nauttia paikallista perinneruokaa	4,37
9. Oppia tuntemaan paikallista luontoa	4,23
10. Tavata paikallisia ihmisiä	4,00
11. Tehdä päiväretkiä lähialueelle	3,87
12. Nähdä karjaa laitumella	3,83
13. Käydä piknikillä maaseudulla	3,60
14. Tehdä pitkiä kävelyretkiä tai vaelluksia	3,53
15. Vierailla historiallisilla paikoilla	3,17
16. Osallistua paikallisiin tapahtumiin/festivaaleihin	3,07
17. Vierailla kulttuurinähtävyyksissä	3,03
18. Kokea erilaista kulttuuria	2,97
19. Nauttia vuoristomaisemasta	2,38
20. Osallistua käsitöiden tekoon	2,17